

TÜV SÜD 01.2020

JOURNAL

Czech

Více hodnoty.
Více důvěry.

**NOVÉ NAŘÍZENÍ
O OBECNÉ BEZPEČNOSTI
VOZIDEL**

TÜV SÜD 01.2020

JOURNAL

MILÉ ČTENÁŘKY A MILÍ ČTENÁŘI,

OLEG SPRUŽINA

Generální ředitel
TÜV SÜD Czech s.r.o.

píšu tento úvodník a vedle mého počítače leží rouška. Z principu ji nemám rád, a kdybych nemusel, vůbec bych ji nenosil. Zároveň si jí však považuji, vyrobila ji totiž jedna z mých kolegů (vlastně ani nevím která). Já si pak roušku – tak jako někteří další kolegové – jednoduše vyzvedl a přisvojil. Asi si ji nechám na památku. A moc si přeji, abychom ji už nikdy nemuseli použít, aby zůstala jen tichým připomenutím celosvětové anti-virové paniky, která ve finále naplno odstartovala to, o čem už se delší dobu spekulovalo – tedy globální ekonomickou krizi. Což mi připomnělo manažerskou poučku a ta říká: „Když dlouho neprožíváš žádnou krizi, tak si nějakou vymysli“. Autor měl na mysli, že každá krize ve svém důsledku posouvá věci dál. Něco zanikne a něco nového se urodí. A také jsem si vzpomněl na pana Andreje Kopčaje, autora teorie spirálového managementu, jenž se již před lety na základě matematických modelů dopočítal k přesvědčení, že někdy mezi roky 2020 a 2025 dojde k zásadním celosvětovým, celospolečenským a technologickým změnám. Zdá se, že se tak úplně nemýlil.

Jedním z jasných příkladů je masivní „útěk“ před přírodními viry do světa virů digitálních. Ať již se jedná o využívání práce z domova, razantní nástup e-shopů všeho druhu, nebo dokonce o distanční školní výuku. A zdá se, že v mnohých oblastech to tak zůstane i nadále. Například já jsem se ještě nikdy neúčastnil tolika různých virtuálních jednání jako právě nyní. Je přece tak jednoduché a levné zorganizovat setkání s účastníky napříč celou Evropou, aniž bychom opustili kancelář....

Pro naši firmu jsou novinkou také audity prováděné na dálku, tedy přes internet. A zdá se, že se to daří, alespoň u některých typů služeb. Hodně závisí na flexibilitě jednotlivých autorit a správců auditních systémů, ale mnozí se snaží urychleně vyjít vstříc potřebám trhu. A není moc důvodů domnívat se, že se zrovna tato část světa naplno vrátí do starých kolejí.

V posledních týdnech můžeme pozorovat ještě jeden velmi zajímavý fenomén. Tím je nová míra solidarity a partnerství mezi firmami, kdy si pomáhají navzájem například využitím nadbytečných kapacit pracovníků, automobilů apod. Což je v tržním hospodářství dost pozoruhodný jev, nicméně fungující a zjevně přinášející reálné efekty. Jedním z propagátorů tohoto hnutí je společnost HPCG, která již mnoho let stojí za úspěšným konceptem podpory podnikání v Čechách, známým pod názvem Český Goodwill. Sám se těším na to, až si přečtu rozhovor se zakladatelkou a nejdůležitější osobou této iniciativy paní Lenkou Hlavatou.

Tolik na úvod. Máte-li dlouhou chvíli, přečtěte si náš časopis celý najednou. Máte-li napilno, čtěte si jej po jednotlivých částech, všechny stojí za to.

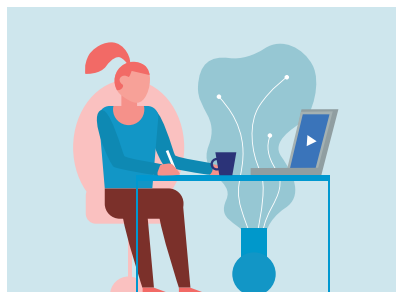
Hezký den a hezké léto vám přeje

8

STUDUJTE Z POHODLÍ DOMOVA

Virtuální třídy & e-learning

16

OBECNÉ BEZPEČNOSTI VOZIDEL

Nové nařízení

26

EFG GREEN GAS

Rozhovor s jednatelem společnosti Martinem Vrtiškou

- 4** Aktuality
- 6** Aktualita ISO 50001
- 12** Český Goodwill: V krizi se ukáže pravá podstata člověka
- 21** Posouzení shody s Technickými reglementy celní unie
- 30** Důvěryhodnost prohlášení o shodě výrobců
- 36** Audity na dálku Současný fenomén nebo vize budoucnosti?

TÜV SÜD Journal Česká republika

Číslo 01/2020 · Vydává: TÜV SÜD Czech s.r.o., Novodvorská 994/138, 142 21 Praha 4, IČ: 63987121

Design: ideasfirst, s.r.o. · Povoleno MK ČR E 19526 · Redakční uzávěrka: 16. června 2020

Kontakt: journal@tuv-sud.cz

NOVÁ SLUŽBA: HYGIENICKÝ AUDIT

Pohoda a zdraví vašich zaměstnanců i vašich zákazníků zůstává nejvyšší prioritou i na pozadí událostí s COVID-19. Na základě příslušných hygienických a bezpečnostních opatření nabízí TÜV SÜD Czech hygienický audit:

- Zhodnocení hygienického stavu vaší firmy
- Zajištění dodržování platných bezpečnostních opatření
- Zdokumentování úsilí o hygienu

Dodržování všech platných hygienických a bezpečnostních opatření bude zásadní pro společnosti všech velikostí, a to nyní i v nadcházející době. Bez ohledu na to, zda se vaše firma musela na několik týdnů z důvodu COVID-19 uzavřít nebo zůstala otevřená po celou pandemickou krizi.

Více: <https://www.tuv-sud.cz/cz-cz/cinnosti/audit-a-certifikace-systemu/hygienicky-audit>

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR 2020

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

I v roce 2020 pokračuje členství TÜV SÜD Czech v komunitě významných firem v rámci Svazu průmyslu a dopravy České republiky. Zvláště v této složité době je členství ve svazu výrazem sounáležitosti s celým českým průmyslem a znakem odpovědnosti za ekonomický a sociální vývoj našeho státu.

ROZHODNĚTE, KDO LETOS ZÍSKÁ „FIRMOVÉ OSCARY“

Osmý ročník projektu Český Goodwill, prestižního ocenění pro firmy, kterých si lidé váží, je v plném proudu. O tom, kdo získá „firmové oscary“ můžete rozhodovat i vy, a to až do konce června. Prostřednictvím on-line formuláře na www.cesky-goodwill.cz nominujte podnikatele nebo společnost, kterých si vážíte za jejich zodpovědný přístup k podnikání. V letošním ročníku jsou otevřeny nominační kategorie Tradice, Inovace, Partner a Made in Czechoslovakia. Všichni finalisté se navíc budou již tradičně ucházet o titul Osobnost Český Goodwill 2020. Nad transparentním průběhem projektu dohlíží i letos společnost TÜV SÜD Czech.

VZDÁLENÝ DOHLED NA ZKOUŠKY PROSTŘEDNICTVÍM KAMEROVÉHO SYSTÉMU

Doba karantén a omezeného cestování nás nutí hledat nová řešení a cesty v oblastech, které se dodnes zdály nepřekročitelné. Bezpečnost přenosu informací je vyžadována opatřeními v dotazníku VDA ISA a obsahuje povinné a doporučené požadavky na konkrétní procesy pro jednotlivé úrovně ochrany informací. Čtyři roky práce po první úspěšné certifikaci TISAX a neustálé zdokonalování předepsaných opatření nám umožňují pravidla TISAX při jejich plném respektování dále rozvíjet. Po analýze příslušných požadavků a s důkladnou znalostí moderních technologií se pak objevují nové alternativy k tradičně zavedeným postupům při testech ve Zkušebním centru bezpečnosti a elektroniky a v modernizované Emisní laboratoři v Rostokách – **zabezpečené sledování zkoušek v reálném čase.**

Více na: <https://www.tuv-sud.cz/cz-cz/odvetvi/automobilovy-prumysl/dodavatele-pro-automobilovy-prumysl/vzdalenu-dohled-na-zkousky-prostrednictvim-kameroveho-systemu>

- ✓ Víceúrovňová autentizace přístupu zákazníka včetně dvoufaktorového ověření
- ✓ Zabezpečený přístup na straně laboratoře
- ✓ Proškolení zaměstnanci
- ✓ Šifrovaný přenos, časově vymezený
- ✓ Logování všech přístupů
- ✓ Zajištění ochrany osobních údajů

Access to the TÜV SÜD Czech network
in accordance with the TISAX rules

AKTUALITA ISO 50001

PAVEL ZINBURG

GESTOR PRO SYSTÉMY MANAGEMENTU HOSPODAŘENÍ S ENERGIÍ

PAVEL.ZINBURG@TUV-SUD.CZ

V oblasti certifikace systémů managementu hospodaření s energií přináší rok 2020 nové podmínky, které jsou dány zejména vydáním nové verze normy ISO 50001 a novelou zákona 406/2000 Sb. o hospodaření energií. Jaké jsou tedy hlavní změny?

ZMĚNY Z HLEDISKA ZÁKONA 406/2000 SB. O HOSPODAŘENÍ ENERGIÍ

Zákon o hospodaření s energií rozšířil okruh společností, které mají povinnost zpracovat energetický audit nebo certifikovat systém managementu podle ISO 50001. Nově má tuto povinnost také každý podnikatel, pokud hodnota průměrného ročního nakládání s energií za poslední dva po sobě jdoucí kalendářní roky je vyšší než 5 000 MWh/rok = 18 000 GJ/rok. V předchozím období byla tato hodnota na úrovni 35 000 GJ/rok.

ZMĚNY Z HLEDISKA ZAVEDENÍ NOVÉ NORMY ČSN EN ISO 50001:2019

Norma je nově strukturována podobně jako poslední normy ISO 9001 nebo 14001 do deseti hlavních odstavců. Nové jsou i požadavky na analýzu kontextu organizace, rizik, příležitostí a očekávání zainteresovaných stran. Normu je z tohoto pohledu nezbytné vnímat jako zcela novou, nelze ji popsat pouze výčtem odlišností od původní normy.

Principy, o které se nová norma opírá v hlavních požadavcích na řízení užití energie, ale zůstávají prakticky beze změny. Požadavky jsou ovšem rozpracovány do většího detailu, takže je snazší normě porozumět a vybudovat na jejím základě fungující systém managementu. Jednoznačněji je vyjádřen například požadavek na takzvanou normalizaci hodnot ukazatelů energetické hospodárnosti, kterou jsou hodnoty indikátorů energetické hospodárnosti v relevantních případech přepočítány na srovnatelné podmínky užití energie, a jsou proto lépe porovnatelné. Členění normy na větší počet prvků naopak přináší poněkud složitější vazby mezi jednotlivými požadavky.

PODPORA NAŠICH KLIENTŮ

Společnost TÜV SÜD Czech se vždy snaží podporovat své klie-

ty tak, aby novou situaci zvládli úspěšně a s maximální efektivností. V oblasti ISO 50001 zahrnuje tato podpora také následující dokumenty, které poskytujeme našim klientům:

BÍLÁ KNIHA / WHITE BOOK ISO 50001

Bílá kniha je informativní propagační materiál, který obsahuje pouze hlavní informace o systémech managementu hospodaření s energií, jejich nárocích a přínosech. Je vhodná jako první obecná informace o systému managementu podle normy ISO 50001.

MODRÁ KNIHA / BLUE BOOK ISO 50001

Modrá kniha popisuje ve vysokém detailu hlavní principy, na kterých je založen systém hospodaření s energií podle nové normy ČSN EN ISO 50001:2019. Obsahuje také doporučení k zavedení a udržování systému managementu vycházejících z naší auditní praxe. Využitím těchto poznatků mohou organizace dosáhnout optimálního uspořádání systému managementu a větší efektivnosti při jeho udržování, auditování a certifikaci. V dokumentu naleznete i odkazy na další normy, které se dané oblasti týkají a poskytují návody na řešení souvisejících oblastí.

ROZDÍLOVÁ ANALÝZA - ZMĚNY PODLE NOVÉ NORMY ČSN EN ISO 50001:2019

Rozdílová analýza byla původně zpracována pro auditory TÜV SÜD Czech, aby se připravili na nový přístup normy a byli schopni ji efektivně auditovat. Je strukturována podle prvků nové normy a upozorňuje na jednotlivé odlišnosti v požadavcích. Příslušná vyjádření nové normy jsou navíc opatřena komentářem, který přináší upozornění na vazbu mezi některými požadavky a zabývá se i případnými riziky pro porozumění a auditování normy. ◀

EVA KOLÁŘOVÁ

PROJEKTOVÝ MANAŽER

EVA.KOLAROVA@TUV-SUD.CZ

STUDUJ Z POHO DOMOV

UTE
DLÍ
VA

Virtuální třídy s živým lektorem či e-learning kdykoliv a kdekoliv

Mnohé organizace investovaly do digitalizace již dříve. Učíme se pracovat „virtuálně“ jako nikdy předtím, všichni jsme nuceni měnit své pracovní návyky a životní styl.

Řada z těchto změn vyžaduje pružnou reakci, řada z těchto změn jsou změny k lepšímu, rozšiřují naše možnosti. Mluví se o tom, že práce na dálku a vzdělávání online se stane mainstreamem.

U nás v akademii procházíme procesem neustálého zlepšování a rozšiřování služeb a produktů pro zákazníky. Aktuální situace vyžaduje firemní režim „home office“, proto jsme převedli všechna prezenční školení na online formu do virtuálních tříd a rozšířili jsme jejich nabídku o webináře, které probíhají se slovenskými lektory.

Můžete si vybrat ze dvou druhů online školení: e-learningu a virtual classroomu (virtuální třídy/webináře).

Vzdělávání formou virtual classroomu je vysoce efektivní a přináší řadu výhod. Školení se můžete zúčastnit bez ohledu na

to, kde se právě nacházíte. Ušetříte cestovní a ubytovací náklady, budete mít více času pro rodinu. Je to nejrychlejší způsob, jak zvýšit svoji kvalifikaci. Stačí vám jen počítač a webový prohlížeč s internetem.

O propojení studentů z různých míst do jedné interaktivní učebny se postarají nejmodernější technologie. Nic nemusíte instalovat, stačí kliknout na odkaz, který vám zašleme, a studujete například z pohodlí domova nebo kanceláře se živým lektorem.

KVALITA PREZENČNÍHO KURZU ZŮSTÁVÁ, ZMĚNILI JSME JEN STYL

Na své obrazovce vidíte lektora a jeho prezentaci. S lektorem i s ostatními účastníky komunikujete pomocí mikrofону nebo chatu, můžete mít aktivovanou webovou kameru. Lektor řídí celý proces výuky stejně, jako je tomu v případě tradiční prezenční výuky. Oproti e-learningu a samostudiu poskytuje řadu výhod interakce s lektorem i ostatními účastníky. Komfort je srovnatelný s prezenčním studiem. Výuka má identický rozsah jako standardní prezenční kurz včetně přestávek

Virtual Classroom (VCR)

- ✓ Žádný software
- ✓ Virtuální kontakt s lektorem face to face
- ✓ Komunikace v reálném čase, možnost kladení otázek
- ✓ Interaktivní live výuka kdekoliv se vám bude líbit

na kávu a na oběd. Pět dnů před školením dostanou účastníci organizační informace a následně i materiály v elektronické podobě (PDF). Během webináře je dostatek prostoru k zodpovězení otázek účastníků. Dokončením webináře splní účastníci předpoklady pro absolvování online testu. Po úspěšném složení testu obdrží účastník certifikát.

NAŠE KURZY JSOU JAKO ŽIVÉ... A TO DOSLOVA

Nabídku našich virtuálních kurzů s živým lektorem online, termíny jednotlivých kurzů, obsah, popis a harmonogram kurzu včetně přihlášky najdete na našich webových stránkách v záložce vzdělávání/webináře. Záleží jen na vás, na co se chcete zaměřit.

WEBINÁŘE ZAMĚŘENÉ NA KVALITU

- Interní auditor systému managementu kvality podle normy EN ISO 9001:2015 a EN ISO 19011:2018
- Interní auditor systému managementu jakosti pro automobilový průmysl podle IATF 16949:2016

- Interní auditor systému protikorupčního managementu dle normy ISO 37001

WEBINÁŘE ZAMĚŘENÉ NA KYBERNETICKOU BEZPEČNOST

- Manažer kybernetické bezpečnosti (Cyber Security Manager)
- Manažeři IT oddělení, CISO, CIO nebo CRO
- Manažer řízení rizik v IT

WEBINÁŘE ZAMĚŘENÉ NA AUTOMOTIVE

- Školení TISAX (Trusted Information Exchange Assessment Security)
- Harmonizovaná FMEA a Plán kontroly a řízení (Control plan)
- APQP a PPAP (Pokročilé plánování kvality a vzorkování)

Naším stávajícím zákazníkům poskytujeme 10% slevu z ceny webinářů.

E-LEARNING

E-learning je pravý opak prezenční formy. Jde vlastně o samostudium formou digitálních technologií. Kurzy nejsou podmíněné

termínem. Můžete začít, skončit nebo přerušit studium kdykoliv chcete. Stačí si vybrat kurz a začít.

K naší nabídce e-learningů v oblasti GDPR, ISO 9001, ISO 14001, ISO 450001 a Kurzu komunálního energetika přibýly nově **testovací otázky k přípravě ke zkouškám fyzických osob a možnost nechat si vytvořit e-learning na míru** dle vašich interních potřeb. Vaši uživatelé mohou získat osvědčení o absolvovaném proškolení, vy získáte reporty o studiu účastníků.

Pokud se s námi budete připravovat na zkoušku pro získání **Odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik podle § 9 zákona č. 309/2006 Sb. v platném znění**, získáte testovací otázky pro těchto pět oblastí:

1. Znalost právních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.
2. Znalost povinností zaměstnavatele, práv a povinností zaměstnanců a práv a povinností odborové organizace nebo zástupce pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a dalších odborně způsobilých

E-Learning

- ✓ Termín je jen na vás
- ✓ Studujete kdekoli: na cestách nebo z pohodlí domova.
- ✓ Kurz můžete kdykoliv přerušit a vrátit se zpět

Testy lze volně procházet, otázky lze přeskakovat

osob na pracovišti podle jiných právních předpisů.

3. Znalost všeobecných preventivních zásad pro identifikaci nebezpečí, hodnocení, odstraňování, popřípadě minimalizaci rizik při práci včetně metod předcházení pracovním úrazům a nemocem z povolání.
4. Znalost povinností a podmínek poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, jejich používání, evidenci a kontrolu.
5. Soubor otázek pro ústní zkoušku.

Pokud se s námi budete připravovat na zkoušku pro získání **Odborné způsobilosti k činnosti koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi** podle § 14 – § 18 zákona č. 309/2006 Sb. v platném znění, získáte testovací otázky z těchto pěti oblastí:

1. Znalost povinností zaměstnavatele a práv a povinností zaměstnanců a práv a povinností odborové organizace nebo zástupce pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci v bezpečnosti a ochra-

ně zdraví při práci a povinností dalších odborně způsobilých osob na pracovišti podle zákona a podle jiných právních předpisů.

2. Základní znalost právních a technických předpisů z oblasti výstavby a stavebnictví, znalost technologie provádění staveb a souvisejících činností, potřebných pro výkon činnosti koordinátora.
3. Znalost všeobecných preventivních zásad pro identifikaci nebezpečí, hodnocení, odstraňování, popřípadě minimalizaci rizik při práci včetně metod předcházení pracovním úrazům a nemocem z povolání.
4. Znalost základních nástrojů komunikace koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nezbytné pro koordinaci činností jednotlivých účastní-

ků výstavby v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi, zejména při realizaci staveb a dovednost tyto znalosti využívat v praxi.

5. Otázky koordinátor BOZP na staveništi – ústní zkouška.

Testové otázky jsou koncipovány tak, že po zodpovězení otázky se zobrazí správná odpověď. Testy lze volně procházet, otázky lze přeskakovat. Celkem účastník ke každému tématu získá přes 400 otázek.

Rozšířte si s námi s trochou disciplíny své dovednosti a znalosti formou e-learningu nebo, pokud máte chuť zkusit něco nového, zkuste živý kurz virtuálně. Jejich kompletní přehled najdete na našich webových stránkách. Naše webináře pro vás budou přímo ideální. ◀

ČESKÝ GOODWILL

V krizi se ukáže pravá podstata člověka

Navzdory koronavirové krizi, která zastavila na začátku března celou zemi, osmý ročník ocenění pro firmy, kterých si lidé váží, Český Goodwill 2020, pokračuje dál. Díky digitální podobě projekt byl a je ochráněn před možnými následky nutného sociálního distancování a před případnými budoucími pandemickými opatřeními. První fáze ocenění – nominace podnikatelů a firem – tedy probíhá bez problémů a říjnové slavnostní předávání cen je také zásluhou společnosti HPCG, organizátora události, připravené. Podle

Lenky Hlavaté, zástupkyně HPCG, vzhledem k výjimečné krizové situaci, která ukázala, jak rychle jsou české firmy a podnikatelé schopni se přizpůsobit a konat společně dobro pro své okolí, čeká letošní „Firmové Oscary“ mnohem větší nápor nominací. „V krizi potřebujeme víc než kdy jindy pocit vzájemné podpory,“ říká Hlavatá. Celý proces ocenění dozoruje z pozice neutrálního garanta kvality společnost TÜV SÜD Czech. Český Goodwill přijímá nominace podnikatelů a firem, kterých si vážíte, do 30. června.

Říká se, že v každé krizi vyplují na povrch jak ty nejhorší, tak ty nejlepší lidské vlastnosti. Jak to vidíte vy, co jste v období, kdy vypukla koronakrize, pozorovala kolem sebe?

S tímto tvrzením určitě souhlasím, protože teprve v nouzi člověk opravdu pozná svého přítele i nepřítele. Tady se naplno projeví pravá podstata člověka, protože v krizi, pod stresem, člověk reaguje intuitivně, pudově, a tím odhalí svoji pravou tvář. Přesně to pozoruji v posledních týdnech. Především mě těší, že se ukázalo, jak jsou Češi houževnatý národ, že se dokážou semknout, nezištně pomoci druhým, improvizovat, přicházejí s novými nápady a s novými systémy. Tato dobrá vůle se týká jak jednotlivců, tak firem.

Ocenění Český Goodwill, které vaše společnost HPCG pořádá, má už sedmiletou historii. Letos tedy přichází jeho osmý ročník. Co je podle vás dobrá vůle a jak se změnilo povědomí českých pod-

nikatelů i veřejnosti o pojmu goodwill za poslední roky?

Dobrá vůle, kromě toho, co jsem už jmenovala, znamená schopnost a odvahu převzít a přijmout zodpovědnost za sebe, za své činy a v případě firem také zodpovědnost majitele za zaměstnance, za jejich rodiny, za obchodní partnery – ať už se jedná o zákazníky nebo dodavatele – prostě za nejširší okolí, které jeho firma svojí činností ovlivňuje. Podnikatelé jsou si toho velmi dobře vědomi. Důležité je pak šířit toto povědomí mezi širokou veřejnost, která často nemá představu o tom, co to znamená být podnikatelem a co podnikání obnáší. Tímto směrem jde osvěta pro naše ocenění, a to prostřednictvím konkrétních příkladů oceněných podnikatelů a firem. Letošní - osmý ročník - projektu Český Goodwill je v plném proudu a s radostí můžu konstatovat, že vše jde pozitivním směrem. Postupně se podle mého názoru daří vracet podnikatelům a podnikání tu prestiž, kterou si zaslouží. Podnikatelé jsou čím dál více hrdí na to, že jsou podnikatelé, a záro-

veň široká veřejnost lépe chápe, že auto, dům, dovolená jsou jen tou viditelnou špičkou ledovce, ale že pod hladinou se skrývá obrovské množství úsilí, práce, vytrvalosti a povinností. Určitě k tomu přispěla ekonomická situace posledních let, kdy si podobné výdobytky mohla dovolit širší skupina lidí, nejen podnikatelé. Přispěla k tomu určitě i média, která zjistila, že příběhy úspěšných podnikatelů a firem motivují, a jsou tak schopné ve sledovanosti či dosahu konkurovat i dramatickým zprávám, které obvykle prodávají. Nepochybuji o tom, že svoji měrou k tomu určitě přispělo i naše ocenění Český Goodwill.

V posledních letech jsme mluvili o goodwillu v době firemních růstů. Nyní nás čeká spíš krizové období. Kromě toho, co jste říkala na začátku, co vás nejvíc překvapilo od začátku koronakrize? Vnímáte u podnikatelů i u veřejnosti za poslední měsíce nějaký posun v chápání či konání na základě goodwillu?

KDO JE LENKA HLAVATÁ

Lenka Hlavatá je vedoucí partnerkou ve společnosti Hlavatý & Partners Consulting Group (HPCG). Již osm let je hlavním organizátorem a tváří „Firmových Oscarů“ - Český Goodwill, původního českého projektu s tradicí od roku 2013, jež oceňuje podnikatele a firmy, kterých si lidé váží pro jejich odpovědný přístup k podnikání, morální kvality a poctivou práci. Ocenění Český Goodwill je primárně založeno na nominacích veřejnosti, přičemž už samotná nominace je tím největším oceněním. Veřejnost také rozhoduje o nositeli titulu Osobnost.

Myslím si, že podstata a definice goodwillu jako taková se nezměnila ani v době koronakrize. Ukázalo se, že goodwill, respektive nutnost mít jej, je důležitá a během posledních měsíců získala na významu. Koronakrize také ukázala, že tady existuje skutečně obrovské množství firem, které goodwill mají a o kterých dosud nebylo příliš slyšet. Jsem přesvědčená, že ocenění Český Goodwill má před sebou dlouhou cestu, protože se potvrdilo, kolik firem si to ocenění zaslouží, a lidé mají nyní nepřeberně mnoho možností někoho nominovat. Tak jen do toho.

Proč si myslíte, že v době krize jsou lidé štedřejší, že právě tehdy mají větší sklon ke goodwillu?

Podle mě je to stresová situace s krizí spojená. Situace, kdy spousta lidí jedná intuitivně. Prostě nám nezbyvá čas na nějakou přetvářku nebo zachovávat normy či nějaká vyšší pravidla. V krizi se ukáže

pravá podstata člověka. Lidé, u kterých převažují negativní rysy, se projevují v době krize negativně, a ti, u kterých převažují rysy pozitivní, se projevují prostě pozitivně. Poučení z krize, nejen současné, je jednoduše to, že lidé jsou převážně dobří, ochotní pomoci druhým a podobně.

Máte za sebou sedm let a letos do toho jdete zase naplno. Které konkrétní příběhy podnikatelů nebo firem vás za tu dobu nejvíc inspirovaly, které jste si případně oblíbila?

Za těch sedm let, co Firmové Oscarů udílíme, jsme měli možnost pozorovat stovky příběhů úžasných podnikatelů a firem, které píší úspěšný příběh české ekonomiky. Myslím si, že jmenovat jednoho, dva nebo tři by nebylo úplně fér, protože každý z nich je svým způsobem výjimečný a inspirující. Co je unikátní pro Český Goodwill, a potvrzují to jak samotní finalisté, tak laická a odborná veřejnost, je to, že ve světle reflektorů na pódiu vedle sebe pravidelně stojí malí živnostníci, zástupci středních i velkých firem a všichni jsou si rovní. Těší mě pozorovat, jak se bez rozdílů ve velikosti a dalších aspektech podnikání vzájemně obdivují a motivují. Myslím si, že to je skvělé, protože to je ta pravá podstata a poslání Českého Goodwillu.

Čili na velikosti nezáleží, ale na společných hodnotách, jako je například dobrosrdečnost, ano?

Dobrosrdečnost ano, ale spíše ještě více je to zodpovědnost a síla překonat překážky a víra, že to, co dělám, dobře dělám, ochota jít si za svým snem a nebát se ho plnit i přesto, že se každý den setkáváte s milionem nejrůznějších překážek, ať jsou administrativní nebo faktické, kdy jedna z deseti potenciálních zakázek vyjde, a tak dále. Nesmím zapomenout ani na všudypřítomnou lidskou závist (úspěch často vzbuzuje závist), která se zastaví

u toho viditelného pozlátka podnikání a nejde dál, a tak často hází podnikatelům klacky pod nohy.

Změnilo se něco v organizaci projektu Český Goodwill v důsledku koronakrize?

Naštěstí můžu říct, že všechno u nás probíhá standardně. Osmý ročník už běží, klasicky přijímáme nominace do 30. června, zpracovávat je budeme v průběhu července a srpna, kdy se také budou připravovat medailonky finalistů, aby byly hotovy 31. srpna, pak v září bude probíhat hlasování veřejnosti i odborné poroty. Stejně tak počítáme s tím, že v říjnu vyvrcholí osmý ročník slavnostním udělením Firmových Oscarů. Co se galavečera týká, sledujeme a jsme připravení flexibilně reagovat na nějaká protivirová opatření, která by mohla být v té době v platnosti. Přesto věříme, že velikost naší akce by měla odpovídat nařízeným pravidlům. To je pro nás důležité. Věřím, že se v říjnu setkáme, ty ostatní aktivity probíhají online. Jsme připravení i na větší nápor nominací, ve který doufám, mám naději, že si lidé uvědomí, co všechno podnikatelé a firmy za poslední dva měsíce zvládli. Proto si přeji, aby neváhali věnovat dvě minuty svého času a poslali podporu zodpovědným firmám i podnikatelům. Jsme připravení vše zpracovat a zrealizovat – naše ocenění běží prostě dál.

Co očekáváte od letošního ročníku ocenění Český Goodwill? Jak si myslíte, že budou vypadat letošní nominace?

To je těžko předjímat, protože na ty nominace se stejně jako všichni ostatní i já teprve těším. Nominace přijímáme do 30. června, do té doby jsou v trezoru, kam nikdo nemůže. Já sice klíč mám, ale ode mykám teprve v okamžiku, kdy se nominací fáze uzavře. Takto je to v pravidlech, která jsme se zavázali dodržovat a nad kterými přísně dohlíží společnost TÜV SÜD Czech. Nicméně doufám a věřím,

„Vážím si vás a oceňuji vaši práci.“

že osmý ročník, který právě probíhá, přinese hodně nominací, protože, jak už bylo řečeno, právě teď podnikatelé a firmy potřebují jako sůl morální podporu a sílu, která přichází spolu se samotnou nominací v okamžiku, kdy jim někdo z jejich blízkého nebo vzdálenějšího okolí říká: „Vážím si vás a oceňuji vaši práci.“

jen prázdná slova - tyto hodnoty se přímo zhmotňují v naší spolupráci a ve vzájemných vztazích, které, troufám si tvrdit, po těch letech spolupráce přerostly v unikátní kombinaci přátelství a profesionality. Projekt Český Goodwill společnost TÜV SÜD Czech validuje od roku 2014, takže letos to bude už sedmý rok. Tím, že

V ZRCADLOVÉ KAPLI

pražského
Klementina
bylo po 7.
předáno
ocenění
podnikatelům
a firmám,
kterých si lidé
váží.

Už jste zmínila společnost TÜV SÜD Czech, se kterou spolupracujete od začátku předávání cen. Proč jste se rozhodli pro toto partnerství a co vám tato spolupráce přináší?

My jsme velmi rádi, že si TÜV SÜD Czech vybralo právě nás a rozhodlo stát se naším partnerem. Je nám obrovskou ctí, protože společenská odpovědnost je v DNA obou společností hluboce zakořeněná a zároveň hluboce souzní s myšlenkami a s hodnotami ocenění pro firmy, kterých si lidé váží, právě proto, že ke svému podnikání přistupují zodpovědně. Nejsou to

dohlíží na transparentní průběh celého projektu od nominací po jejich zpracování, ověřuje výsledky hlasování i hodnocení poroty, kterého se účastní jako auditor Jiří Vavřík, zvyšuje důvěru a hodnotu značky Český Goodwill. Proto má pro nás partnerství s TÜV SÜD Czech zvlášť strategický význam.

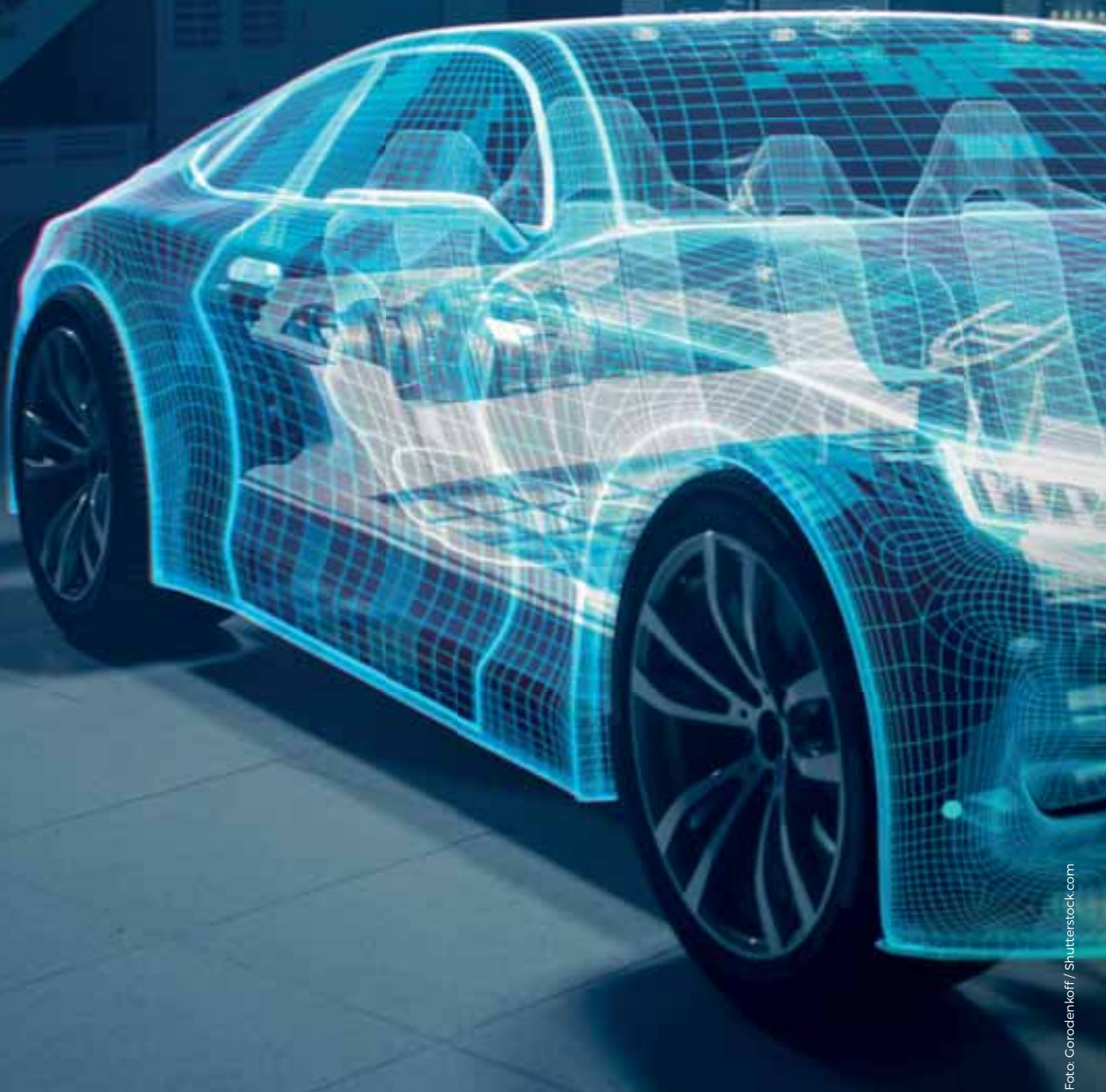
Kromě ocenění Český Goodwill jste letos spustili na začátku koronakrizy iniciativu Firmy firmám, platformu, kde si firmy mohou nabídnout vzájemnou podporu. Jak tato iniciativa vznikla, jak teď funguje a jak vidíte její budoucnost?

Naše iniciativa vycházela ze stejné intence jako Český Goodwill – vytvořit místo, kde se zodpovědní lidé a firmy mohou potkat a mohou se vzájemně podržet v náročném období. Chtěli jsme přispět firmám v náročné situaci. Přivedl nás k tomu také fakt, že v tomto okamžiku má rodina Český Goodwill nějakých 400 členů, kterým jsme chtěli vytvořit prostor, kde by si mohli vzájemně vyměnit pomoc, pokud bude třeba a bude to možné, nebo se o ní vzájemně informovat. Když jsme iniciativu spustili, setkala se s velkým ohlasem – během krátké doby jsme měli několik desítek členů a podporovatelů v rámci skupiny na Facebooku. Tam chodily nabídky a poptávky, i když v tuhle chvíli není pro každého úplně jednoduché si o pomoc požádat. Mám radost, že naše iniciativa inspirovala také ostatní jít podobným směrem. Nám šlo o to, aby se firmy měly na koho rychle obrátit v krizi, což si myslím, se nám povedlo. Co mě těší a z čeho mám dobrý pocit, je, že většina firem z rodiny Český Goodwill pomoc spíš nabízela, ale sama o ni nežádala, protože se jim daří dobře, ať už proto, že byly na vrcholu v rámci hospodářského cyklu, anebo protože byly připravené a měly nějaké rezervy. Fakt, že to zvládají samy, je pro nás pozitivní zpráva.

Jak vidíte budoucnost goodwillu v České republice?

Budoucnost vidím veskrze optimisticky. Zaznamenali jsme, že období růstu i krize může pozitivně ovlivnit veřejné vnímání podnikatelů a jejich činů v rovně osobní i v oblasti inovací. Věřím, že se přestaneme podceňovat a ukáže se, nebo opět potvrdí, že jsme opravdu výjimečně flexibilní a schopní improvizovat a že jiné národy si nás mohou vzít za příklad. Toho si velmi vážím a doufám, že i nadále na špičce zůstaneme. ◀

NOVÉ NAŘÍZENÍ O O BEZPEČNOSTI VOZID

OBECNÉ DEKRETY

Ještě koncem roku 2019 bylo v rámci legislativy EU pro schvalování vozidel vydáno nové Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2144 o obecné bezpečnosti motorových a jejich přípojných vozidel. Dokument byl projednáván různými evropskými institucemi několik let v rámci takzvaného třetího balíčku mobility a datum vydání se stále odsouvalo. Nařízení nakonec vstoupilo v platnost 6. ledna 2020 (20 dní po vydání) a až na několik drobných výjimek se použije od 6. 7. 2022. Společnost TÜV SÜD Czech se aktivně podílela na připomínkování tohoto nařízení, zejména společně s představiteli automobilového průmyslu v České republice.

MARTIN HRON

ŘEDITEL SEKCE CERTIFIKACÍ VOZIDEL

MARTIN.HRON@TUV-SUD.CZ

Schvalování vozidel kategorií M, N a O bude od září 2020 nově upraveno Nařízením (EU) 2018/858, o kterém jsme psali již v TÜV SÜD Journal č. 04.2018. Toto nařízení obsahuje velké množství nových administrativních a procesních ustanovení, ale v oblasti technických požadavků na vozidla nic nového nepřináší. A právě zavedení inovativních bezpečnostních systémů do vozidel je úkol pro nařízení o obecné bezpečnosti. Je to jistá paralela k situaci před více než 10 lety, kdy byla nejprve vydána směrnice 2007/46/ES, která definovala rámec schvalování, a dva roky poté přišlo Nařízení (ES) 661/2009 o obecné bezpečnosti. I z tohoto důvodu je někdy Nařízení 2019/2144 nazýváno jako GSR2 (GSR = General Safety Regulation). Zde je mimochodem vhodné uvést, že Nařízení 2019/2144 ruší starší 661/2009 včetně všech prováděcích nařízení k němu, což bude také rozebráno níže.

MONITOROVÁNÍ TLAKU

v pneumatikách nově nebude moci být řešeno tzv. nepřímou metodou

PROZATÍM CHYBĚJÍCÍ INSTRUKCE TÝKAJÍCÍ SE TECHNICKÝCH POŽADAVKŮ NA KONSTRUKCI

Nové nařízení definuje velké množství systémů a funkcionalit, které budou muset být na vozidla kategorií M, N a O v příštích letech vesměs povinně instalovány. Dále je součástí nařízení dlouhá tabulka s přechodnými ustanoveními, která určují, kdy budou dané systémy nebo zařízení povinné pro nově homologovaná vozidla a kdy pro všechna ta nově registrovaná. Bohužel, co se týká technických požadavků na konstrukci a zkoušení těchto inovativních prvků, není v nařízení popsáno vůbec nic. To bude předmětem prováděcích nařízení, která je zmocněna vydávat přímo Komise a která by měla být vydána vždy nejpozději 15 měsíců před začátkem povinnosti užití dané funkcionality pro nové typy vozidel. Je otázkou, zda je lhůta 15 měsíců pro výrobce dostatečná, aby jim zajistila dostatek času na vývoj vozidla před případnou homologací, navíc není nikde popsáno, co se stane, pokud Komise tuto lhůtu nedodrží. Nařízení Parlamentu a Rady se kvůli tomu patrně měnit nebude.

Přechodná ustanovení jsou odstupňována podle očekávané obtížnosti vývoje a aplikace nových prvků a požadavků na vozidla. Formou odkazů na existující předpisy EHK je zakotveno jejich využití v rámci systému schvalování v EU. Vzhledem k tomu, že se jedná většinou o předpisy, které jsou povinné pro vozidla již delší dobu, jsou zde nejkratší přechodná ustanovení, a vozidla musejí dané předpisy EHK plnit již od data použití nového naří-

zení, tedy od 6. 7. 2022. Výjimkou je přijetí předpisů EHK 135 a 137, které se týkají bočního nárazu na kúl a čelního nárazu do plné bariéry, kde je dána delší lhůta pro implementaci. U dalších nových systémů už detailní předpisy chybí, přesto bych zde rád popsal alespoň některé z nich: ty, které měly největší mediální ohlas, nebo ty, které budou mít největší vliv na konstrukci a patrně i cenu vozidel.

POVINNÉ POŽADAVKY OD ČERVENCE 2022

V oblasti pasivní bezpečnosti dojde k rozšíření rozsahu předpisů tak, aby zahrnovaly i větší a těžší vozidla, protože současné znění umožňovalo větším SUV a menším dodávkám vyhnout se plnění předpisů na čelní a boční náraz. Limit pro plnění požadavků bude nově nastaven bez výjimek na 3,5t celkové hmotnosti vozidel. Tyto nové požadavky budou povinné od 6. 7. 2022 pro nové typy vozidel a 2 roky nato pro všechna registrovaná vozidla. Stejná data použití platí i u výše zmíněných předpisů EHK 135 a 137. Dále budou zpřísněny požadavky na ochranu chodců, přičemž zde budou termíny pro splnění o dva roky posunuté proti změnám u čelního a bočního nárazu.

V oblasti aktivní bezpečnosti je nových požadavků asi nejvíce. Jedná se o systémy nouzového brzdění pro osobní auta, které by měly být schopny v další fázi rozpoznat i chodce nebo cyklisty, a systémy varování před nechráněnými účastníky silničního provozu pro autobusy a nákladní auta. Dále povinnost montovat do vozidel signalizaci při couvání, což většina z nás již na vozidle má. Osobní

POŽADAVKY NA OCHRANU CHODCŮ budou zpřísněny

vozidla budou muset mít i systém udržování v jízdním pruhu, který by se měl aktivovat jen v nouzových situacích. Monitorování tlaku v pneumatikách nově nebude moci být řešeno tzv. nepřímou metodou přes sensory rychlosti otáčení jednotlivých kol, ale vozidla budou muset být vybavena sensory tlaku v každém kole. A tento systém bude povinný i pro nákladní vozidla, autobusy a těžké přívěsy a návěsy. Dále pro nákladní auta a autobusy přibudou požadavky na sledování mrtvého úhlu, již nyní popsané v předpisu EHK 151. Většina z nových požadavků z oblasti aktivní bezpečnosti bude též povinná od 6. 7. 2022 pro nové typy vozidel a dva roky nato pro všechna registrovaná vozidla, jen druhá fáze systémů nouzového brzdění pro osobní auta s rozeznáním chodců a cyklistů má implementační lhůty o další dva roky posunuté.

Mezi nejvíce mediálně prezentované funkcionality se řadí inteligentní regulátor rychlosti, což má být zařízení, které sleduje maximální povolenou rychlost vo-

zidla v daném úseku, a v případě jejího překročení dá řidiči dostatečně výraznou informaci o tom, že by měl zpomalit. Hovoří se o zpětném tlaku na plynový pedál, případně o blikajících kontrolkách velkých rozměrů v zorném poli řidiče. Tento bezpečnostní prvek by měl být též povinný pro nové typy vozidel ihned po vstupu nařízení v platnost a všech nově registrovaných vozidel se bude týkat od 7. 7. 2024. V nařízení zůstává možnost tento regulátor vypnout, po každém nastartování ale musí být opět v činnosti.

ALKOHOL-ZÁMEK: JAK TO DOOPRAVDY BUDE?

Hodně se v médiích hovořilo též o tzv. alkohol-zámku, tedy zařízení, které bude vyžadovat kontrolu nepřítomnosti alkoholu v dechu řidiče před nastartováním vozidla. Ve finální verzi nařízení se již nepožaduje kompletní alkohol-zámek, ale stačí mít ve vozidle přípravu pro jeho instalaci, přičemž o nutnosti použití zámku bude moci rozhodnout každý členský

stát. Příprava pro alkohol-zámek bude mít stejná přechodná ustanovení jako například inteligentní regulátor rychlosti.

Poměrně novým oborem bezpečnosti je ochrana proti kybernetickým útokům. Na tuto oblast nyní vzniká nový předpis EHK, přičemž při homologaci vozidla bude rolí zkušebny nejprve ověřit existenci systému zajištění kybernetické bezpečnosti u výrobce a až následně se pak bude zkoumat odolnost konkrétního typu vozidla proti kyberútokům. Povinnost mít nový typ vozidla homologován pro kybernetickou bezpečnost bude opět 6. 7. 2022 a pro všechna nově registrovaná vozidla pak 7. 7. 2024. Tato problematika je v prostředí EHK řešena společně s požadavky na vzdálené přehrávání softwaru ve vozidlech. Předpokládá se, že zanedlouho bude vydán nový předpis EHK i k této oblasti. Zda bude do procesů schvalování v EU implementován prostřednictvím Nařízení 2019/2144 nebo nějak jinak, není ale ještě zřejmé.

Výrobci přicházejí s návrhy o odložení

DALŠÍ BALÍČEK POŽADAVKŮ

Další balíček požadavků souvisí s monitorováním chování řidiče a autonomním řízením. Nově by se tedy na vozidlech mělo vyskytovat a homologovat:

- Upozorňování na ospalost a nedostatek pozornosti řidiče;
- Zařízení pro upozorňování na rozptýlenost řidiče;
- Zapisovač údajů o událostech (neboli černá skříňka);
- Systém monitorování dostupnosti řidiče (pro případ, že autonomní řízení bude požadovat zpětné převzetí řízení řidičem);
- Systémy nahrazující řidiče při ovládání;
- Systémy, které vozidlu poskytují informace o stavu vozidla a okolního prostředí;
- Systémy, které ostatním účastníkům silničního provozu poskytují informace týkající se bezpečnosti.

Poslední čtyři systémy budou povinné, jen pokud bude vozidlo umožňovat částečně autonomní provoz. Pro většinu uvedených funkcionalit platí přechodná ustanovení 6. 7. 2022 pro nové typy a 7. 7. 2024 pro všechna registrovaná vozidla. Jen upozorňování na rozptýlenost řidiče bude nutné až za další dva roky proti všem předchozím systémům a požadavek na černou skříňku bude pro

vozidla kategorií M2/M3 a N2/N3 ještě o další dva roky posunut.

Dále nám zbývají ustanovení pro jízdu v řízené koloně, tzv. platooning, na který bude vytvořen předpis, ale systém bude vždy volitelný.

POŽADAVEK NA LEPŠÍ VÝHLED ŘIDIČE AUTOBUSŮ A NÁKLADNÍCH VOZIDEL

Posledním dosud nezmiňným ustanovením je požadavek na lepší výhled řidiče z autobusů a nákladních vozidel. Zde ještě není jasné, jak přísný předpis bude, ale hovoří se o tlaku zákonodárců na snížení kabiny, resp. výšky sedadla řidiče nad zemí. Patrně tedy bude muset u některých vozidel dojít ke změně konstrukce, a proto jsou zde nejdelší přechodná ustanovení, 7. 6. 2026 pro nové typy a 7. 1. 2029 pro všechna nově registrovaná vozidla.

V úvodu bylo zmíněno, že nové nařízení ruší starší 661/2009. Je vhodné upřesnit, že se to tak skutečně včetně všech prováděcích nařízení. Ta se týkala např. štítku, registrační značky, krytů kol, rozměrů a hmotností a mnoha dalších položek. Nyní tedy vzniknou prováděcí nařízení, která budou nahrazovat tyto zrušené dokumenty. První prováděcí nařízení, které je již ve stádiu připomínkování v Komisi, pokrývá právě většinu rušených prováděcích nařízení k 661/2009. Jedná se o ustanovení o schvalování vozidla z hlediska:

- povinného štítku a VIN;
- umístění zadní a nově i přední registrační značky;
- stěračů a ostričovačů;
- odmlžování a odmrazování;
- krytů kol;
- odtahových úchytnů;
- zařízení proti rozstříku;
- indikátoru řazení;
- vstupu do vozidla;
- rozměrů a hmotností;
- systémů čelní ochrany;
- bezpečnosti komponentů vodíkového hospodářství.

Vzhledem k tomu, že jde o poměrně nový dokument, který se bude jistě měnit, není na místě se pouštět do analýzy rozdílů proti původním nařízením. Za zmínku stojí snad jen nové požadavky na umístění přední registrační značky, což je věc, která nebyla nikdy předtím na úrovni EU ani EHK/OSN regulována. Dále je zde celkem jasně popsáno, že pro nové typy vozidel bude potřeba provést homologace již podle těchto nových požadavků, naproti tomu dřívější schválení podle starších nařízení budou dále platit a bude možné je i rozšiřovat.

Na závěr by bylo vhodné zasadit toto nařízení do aktuální krize kolem koronaviru. Evropští výrobci si uvědomují, jak složité bude vozidlo vybavit všemi nově povinnými systémy a funkcionalitami, a proto přicházejí s návrhy o odložení platnosti nařízení o jeden rok včetně všech přechodných ustanovení, protože aktuálně jejich vývojová pracoviště nepracují nebo pracují v omezeném režimu. Dále je potřeba upozornit na fakt, že i jednání evropských institucí jsou krizí dotčena, a proto lze očekávat, že prováděcí nařízení budou tvořena déle, než bylo předpokládáno, a těžko se stihne lhůta existence nařízení 15 měsíců před jeho vstupem v platnost. I to by mohlo evropské instituce přesvědčit o nutnosti platnosti nařízení o obecné bezpečnosti nějak odložit.

Bez ohledu na současné zdravotní hrozby se nicméně TÜV SÜD Czech snaží o kompletní pokrytí nového Nařízení 2019/2144 nejen všemi pověřeními ze stran schvalovacích orgánů, ale i postupným nákupem potřebných zkušebních zařízení alespoň v těch případech, kdy jsou zkušební metodiky alespoň trochu známy tak, abychom mohli zákazníkům včas nabídnout provedení zkoušek a vyřízení potřebných homologací. ◀

VIKTORIJA LEBEDENKO

PROJECT SPECIALIST

VIKTORIJA.LEBEDENKO@TUV-SUD.CZ

POSOUZENÍ SHODY

s Technickými reglementy celní unie

TÜV SÜD Czech nabízí českým výrobcům služby v oblasti certifikací shody Eurasian Conformity (EAC). Certifikace EAC prokazuje, že výrobky splňují předpisy a standardy Eurasijského hospodářského svazu (EAEU) pro celní odbavení a uvádění na trh.

Eurasijský hospodářský svaz (EAEU) je ekonomická unie sdružující Bělorusko, Ruskou federaci, Kazachstán, Arménii a Kyrgyzstán. V současné době existuje v EAEU téměř 45 platných systémů certifikace a deklarace. Některé z těchto systémů jsou povinné a nezbytné pro dodržování právních předpisů. Certifikát EAC je nezbytný, pokud máte v úmyslu prodávat spotřební výrobky a průmyslová zařízení do EAEU. Tento certifikát dokazuje splnění právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a umožňuje vám prodávat na trhu s téměř 200 000 spotřebiteli v pěti zemích celé Eurasie. Obchodování v EAEU bez certifikace EAC může mít za následek pokuty a zabavení vašeho výrobku.

V následujícím článku se dozvíte více o tom, jak získat certifikát shody či vypracovat prohlášení o shodě pro státy EAEU.

CERTIFIKÁT O SHODĚ CELNÍ UNIE (CERTIFIKÁT TR CU)

Podívejme se nejdříve na certifikát o shodě celní unie. Certifikát o shodě celní unie (certifikát TR CU) je doklad potvrzující shodu jakosti zboží s požadavky technických předpisů, jejichž účinek uznávají všechny země, které jsou součástí EAEU. Žadatel nebo osoba žádající o certifikát může být pouze rezidentem EAEU¹. Certifikáty jsou vydávány pod přísnou kontrolou Federální akreditační služby.

CERTIFIKACE V CELNÍ UNII

Obecný seznam výrobků, pro které jsou stanoveny povinné bezpečnostní požadavky na území unie, je schválen rozhodnutím Komise pro celní unii ze dne 28. ledna 2011 č. 526. Stupeň dodržování bezpečnostních norem se

kontroluje v průběhu povinného certifikačního procesu, po kterém je učiněno rozhodnutí o vydání certifikátu jediné celní unii. Certifikát celní unii se vydává až po absolvování povinné certifikace výrobků v rámci požadavků technických předpisů celní unie. Získání dobrovolného certifikátu celní unii není poskytováno.

SEZNAM VÝROBKŮ PODLEHAJÍCÍCH CERTIFIKACI PODLE TECHNICKÝCH PŘEDPISŮ CELNÍ UNIE (TR CU)

Neexistuje jediný společný seznam výrobků podléhajících povinné certifikaci v celní unii. Existuje více seznamů dle jednotlivých typů produktů, které se obvykle přijímají na základě rozhodnutí správní rady Eurasijské hospodářské komise.

V některých technických předpisech je seznam výrobků ve formě přílohy, ale v některých naopak chybí. Namísto toho jsou uvedeny určité parametry, které pomáhají určit povinnou certifikaci (například v technických předpisech pro zařízení pro práci ve výbušné atmosféře a zařízení pracující pod tlakem).

Většina technických předpisů celní unie dosud nevstoupila v platnost, a proto jsou povinné požadavky pro různé skupiny výrobků přesně stanoveny v těchto dokumentech.

V roce 2012 vstoupily v platnost následující technické předpisy celní unie pro tyto produkty:

- balení: TR CU 005/2011;
- parfémy a kosmetika: TR CU 009/2011;
- pyrotechnické výrobky: TR CU 006/2011;
- osobní ochranné prostředky: TR CU 019/2011;
- výrobky určené pro děti a dospívající: TR CU 007/2011;

¹ TÜV SÜD Czech ve spolupráci s lokálním partnerem nabízí službu „Zástupce žadatele na území celní unie“. Hlavní rolí zástupce žadatele je zodpovědnost za dodané zboží do Ruské federace a celní unie, příjem reklamací, uložení dokumentace atd.

Označení schéma	Uplatnění	Testování (výzkum)	Hodnocení výroby	Inspekční kontrola
1c	Pro řadu výrobků	typových vzorků	Analýza stavu výroby	Zkouška certifikovaných vzorků/ Analýza stavu výroby
2c	Pro řadu výrobků	typových vzorků	Dostupnost certifikátu QMS	Zkouška certifikovaných vzorků/ kontrola QMS
3c	Pro šarže výrobků	vzorků ze šarží	-	-
4c	Pro jedinečný výrobek	produktové jednotky	-	-
5c	Pro řadu výrobků, pokud není možné vyzkoušet hotové výrobky	návrhu dokumentace	Analýza stavu výroby	Zkouška certifikovaných vzorků/ Analýza stavu výroby
6c	Pro řadu výrobků, pokud není možné vyzkoušet hotové výrobky	návrhu dokumentace	Dostupnost certifikátu QMS	Zkouška certifikovaných vzorků/ kontrola QMS
7c	Pro komplexní sériovou výrobu nebo při plánování velkého množství úprav	typu	Analýza stavu výroby	Zkouška certifikovaných vzorků/ Analýza stavu výroby
8c	Pro komplexní sériovou výrobu nebo při plánování velkého množství úprav	typu	Dostupnost certifikátu QMS	Zkouška certifikovaných vzorků/ kontrola QMS
9c	Pro šarže zahraničních produktů nebo složitých výrobků určených k vybavení podniků celní unie	technické dokumentace	-	-

CERTIFIKAČNÍ SCHÉMA V CELNÍ UNII jsou stanovena rozhodnutím Komise celní unie ze dne 7. dubna 2011 č. 621
O postupu uplatňování standardních schémat posuzování shody (potvrzování) v technických předpisech celní unie

- hračky: TR CU 008/2011;
- automobilový a letecký benzín, palivo: TR CU 013/2011;
- výrobky lehkého průmyslu: TR CU 017/2011.

V roce 2013 začaly fungovat specializované technické předpisy v oblasti strojírenství. Také vstoupily v platnost předpisy pro velké množství technických prostředků, zejména technické bezpečnostní předpisy:

- stroje a zařízení: TR CU 010/2011;
- výtahy: TR CU 011/2011;
- zařízení pro práci ve výbušném prostředí: TR CU 012/2011;
- zařízení pracující s plyným palivem: TR CU 016/2011;
- nízkonapěťová zařízení: TR CU 004/2011;
- elektromagnetická kompatibilita technických prostředků: TR CU 020/2011.

Také v roce 2013 vstoupily v platnost předpisy pro:

- obilí: TR CU 015/2011;
- potravinářské výrobky: TR CU 021/2011, TR CU 022/2011, TR CU 027/2012;
- šťávy: TR CU 023/2011;
- oleje a tuky: TR CU 024/2011.

Od roku 2014 se technické předpisy celní unie začaly vztahovat na tyto skupiny produktů:

- malá plavidla: TR CU 026/2012;
- zařízení pracující při nadměrném tlaku: TR CU 032/2013;
- požadavky na maziva, oleje a speciální kapaliny: TR CU 030/2012;
- oblast bezpečnosti mléka a mléčných výrobků: TR CU 033/2013;
- maso a bezpečnost masa: TR CU 034/2013;
- nábytek: TR CU 025/2012;
- výbušniny a výrobky z nich založené: TR CU 028/2012;

- oblast železniční dopravy: TR CU 001/2011, TR CU 002/2011 a TR CU 003/2011.

V roce 2015 začaly platit technické předpisy celní unie:

- o bezpečnosti silničního provozu: TR CU 014/2011;
- kolová vozidla: TR CU 018/2011;
- zemědělské a lesnické traktory a přívěsy pro ně: TR CU 031/2012.

Od května 2016 vstoupil v platnost technický předpis pro tabákové výrobky: TR CU 035/2014.

V roce 2017 začaly platit technické předpisy pro ryby a rybí výrobky: TR EAEU 040/2016.

V roce 2018 začaly platit technické předpisy o požadavcích na:

- zkapalněné uhlovodíkové plyny: TR EAEU 036/2016;
- používání nebezpečných látek

VE ZKRATCE EAC je šifrován termín Eurasian Conformity – Euroasian compliance.

- v elektrotechnice: TR EAEU 037/2016;
- prostředky lidové zábavy: TR EAEU 038/2016;
- vybavení pro dětská hřiště: TR EAEU 042/2017.

V roce 2019 vstoupily pak v platnost dva technické předpisy o balené pitné vodě: TR EAEU 044/2016 a nařízení o olejové bezpečnosti: TR EAEU 045/2017.

SADA DOKUMENTŮ PRO ZÍSKÁNÍ CERTIFIKÁTU TR CU

Chcete-li získat certifikát shody pro výrobky, musíte poskytnout sadu dokumentů. Soubor dokumentů pro certifikaci se liší v závislosti na tom, jak se provádí certifikace podle technického reglementu a dle jakého schématu. Technické reglementy berou v úvahu specifika výrobků nejen z hlediska jejich technických a spotřebitelských charakteristik, ale také z hlediska objektivní bezpečnostní kontroly. Proto se v každém případě může složení balíčku dokumentů pro získání certifikátu TR CU lišit.

PLATNOST CERTIFIKÁTU TR CU

Certifikát TR CU pro sériovou výrobu není platný déle než 5 let. Certifikát pro šarži nebo na jedinečný výrobek je platný po celou dobu životnosti tohoto produktu. Certifikát o shodě a jiná technic-

ká dokumentace k výrobku musí výrobce (osoba oprávněná výrobcem) uchovávat po dobu nejméně 10 let od data stažení z výroby tohoto výrobku nebo od data prodeje posledního výrobku ze šarže.

ZNAČKA EAC

Výrobky, které byly certifikovány v souladu s jedním nebo více technickými předpisy celní unie, musí být označeny známkou shody výrobků s technickými předpisy celní unie. Obrázek ochranné známky byl schválen rozhodnutím Komise celní unie ze dne 15. července 2011 č. 711 O jediné značce oběhu výrobků na trhu členských států celní unie.

Právo na označení touto značkou mají pouze výrobky, které prošly všemi postupy posuzování shody stanovenými technickým předpisem.

Velikost značky při označování výrobků by neměla být menší než 5 mm. Obrázek by měl být černobílý a měl by kontrastovat s barvou povrchu nebo pozadí. Označování výrobků značkou EAC znamená, že produkt prošel certifikací a všemi nezbytnými laboratorními testy, které potvrdily shodu s technickými předpisy Evropské hospodářské unie.

Co dělat, když váš výrobek nepodléhá certifikaci o shodě, ale musí být vytvořeno prohlášení o shodě TR CU?

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ TR CU

Prohlášení o shodě s technickými předpisy celní unie (Prohlášení o shodě TR CU) je dokument, který se vydává pro dovážené zboží pro jeho legální distribuci v zemích celní (euroasijské hospodářské) unie.

Prohlášení o shodě celní unie je nezbytné pro propuštění zboží do oběhu v zemích EAEU. Prohlášení o shodě může být přijato žadatelem – výrobcem, prodejcem nebo zástupcem zahraničního výrobce, který je registrován na území celní unie jako právnická nebo fyzická osoba.

Prohlášení o shodě TR CU má omezenou dobu platnosti, a to od jednoho roku do pěti let. Závisí to na přání žadatele a zvoleném schématu deklarace. Na prohlášení o shodě s technickými předpisy celní unie je umístěno pouze razítko žadající společnosti, razítko certifikačního orgánu není povinné.

SEZNAM VÝROBKŮ PODLEHAJÍCÍCH PROHLÁŠENÍ O SHODĚ

Prohlášení o shodě TR CU se vypracovává pro ty skupiny výrobků, které se odrážejí v jednom ze stávajících technických předpisů celní unie. Seznamy produktů, pro které je nezbytné vydávat prohlášení o shodě na území celní unie, jsou obsaženy v Technických re-

glementech celní unie nebo jsou přijímány na základě individuálních rozhodnutí rady Evropské hospodářské komise.

VZOR EAC PROHLÁŠENÍ O SHODĚ

Prohlášení o shodě TR EAEU nestanoví oficiální předepsaný formulář, ale je vyhotoveno na papíře formátu A4. Registrace prohlášení se provádí ve státním rejstříku, což potvrzuje jeho pravost. Jednotná forma prohlášení o shodě celní unie byla schválena rozhodnutím Rady Evropské hospodářské komise ze dne 25. prosince 2012 č. 293.

NEZBYTNÉ DOKLADY PRO REGISTRACI PROHLÁŠENÍ O SHODĚ CELNÍ UNIE

Požadovaný seznam dokumentace od výrobce (minimální rozsah):

- výpis z jednotného státního registru právnických osob (pro oprávněného žadatele);
- kopie smlouvy / dohody mezi zahraničním výrobcem a organizací registrovanou na území celní unie, která bude plnit funkce zahraničního výrobce na území celní unie (pro hromadnou výrobu);
- kopie přepravní dokumentace (pro šarži nebo jeden produkt);
- přihláška k posouzení shody;
- manuál k obsluze;
- technický průkaz zařízení;
- zkušební protokol;
- projektovou dokumentaci (výkresy, statický výpočet);
- dokumenty o systému jakosti;
- souhlas autorizovanou osobou / zástupcem.

Tato dokumentace musí být poskytnuta výhradně v ruském jazyce. Uvedené kopie dokumentů budou zapsány do národní části Jednotného registru vydaných certifikátů shody a registrovaných prohlášení.

REGISTRACE PROHLÁŠENÍ O SHODĚ

Při prohlášení o shodě může být žadatelem právnická osoba

nebo fyzická osoba registrovaná v souladu s právními předpisy členského státu celní unie na svém území jako samostatný podnikatel, buď jako výrobce nebo prodejce, nebo může jednat jako zahraniční výrobce na základě dohody s ním (dále jen „žadatel“).

Prohlášení o shodě celní unie podléhá registraci v Jednotném registru prohlášení, kde je možné získat informace

DOBA PLATNOSTI PROHLÁŠENÍ O SHODĚ

Doba platnosti registrovaného prohlášení o shodě se stanoví v závislosti na použitelném schématu prohlášení a specifických vlastnostech produktů (maximálně 5 let).

Po uplynutí doby použitelnosti musí žadatel uchovat prohlášení a důkazy v souladu s požadavky technických předpisů celní unie po dobu 10 let po uplynutí doby použitelnosti.

Dokumentace musí
být poskytnuta
výhradně v ruském
jazyce.

o dokladech o shodě vydaných a zapsaných do rejstříku. Od 1. července 2018 není možná registrace prohlášení o shodě bez použití naskenovaných kopií příslušných dokumentů. Registraci provádí certifikační orgán zařazený do národní části Jednotného registru certifikačních orgánů celní unie. Provedené prohlášení musí být zaregistrováno, tj. zahrnuto do registru prohlášení o shodě.

Všechna prohlášení o shodě jsou vypracována v souladu s Technickými reglementy celní unie a EAC a jsou zapsána do „jednotného rejstříku registrovaných prohlášení o shodě Eurasijské unie“ - ověření prohlášení o shodě je možné pod číslem Prohlášení o shodě, jménem produktu a výrobce, lze najít na oficiálních stránkách Federální agentury „Rosakreditace“ v sekci Registry.

ZÍSKEJTE CERTIFIKÁT O SHODĚ TR CU NEBO PROHLÁŠENÍ O SHODĚ TR CU PRO VAŠE VÝROBKY

Tento článek by vám měl napomoci ke snadšímu pochopení celého procesu certifikace výrobků v souladu s TR CU a dále vypracování vašeho prohlášení o shodě pro výrobky uváděné na trh států celní unie. Firma TÜV SÜD Czech a její lokální partneři ve státech celní unie vám vždy poskytnou podrobná vysvětlení, zda se na vaše výrobky vztahuje certifikace nebo prohlášení o shodě v souladu s požadavky technických reglementů, jakož i pomoc s vypracováním a registrací prohlášení o shodě a certifikací. Své případné dotazy ohledně certifikace nebo deklarace vašich výrobků do států EAEU prosím zasílejte naší projektové specialistce Viktorii Lebedenko viktoria.lebedenko@tuv-sud.cz ◀

EFG GREEN GAS

Největší překážkou pro instalaci moderních technologií
v České republice jsou zastaralé zákony

Výroba biometanu má v České republice skvělou budoucnost. Navíc, jelikož je odpadový byznys, podobně jako energetika, založený na dlouhodobých kontraktech, je to jedno z mála odvětví průmyslu, kterého se koronavirová krize téměř nedotkla. O tom, jak bude vypadat budoucnost tohoto moderního průmyslu v České republice, jsme hovořili s Martinem Vrtiškou, jednatelem společnosti EFG Green Gas s.r.o.

Vaše společnost provozuje první výrobu biometanu v Česku. Jak jste se dostal k tomuto druhu podnikání? Proč zrovna biometan?

Vize výroby biometanu má více jak sedmiletou historii, se kterou přišel zakladatel našeho holdingu Ivo Skřenek. V té době se začaly v Evropě realizovat první projekty a on již tehdy věděl, že výroba biometanu je budoucností efektivního využití bioplynu z bioplynových stanic. Již v té době, kdy se v České republice na BPS masivně podporovala kombinovaná výroba elektřiny a tepla, Ivo věděl, že budoucnost je v biometanu, pokročilem biopalivu vyrobeném z odpadů. Při hledání vhodné lokality pro BPS, kterou měl tehdy v plánu postavit, byla jedním ze základních kritérií existence VTL plynovodu. Nakonec ho shoda okolností a výsledek strategických rozhodnutí přivedl do Rapotína, městečka s 3 000 obyvateli v Olomouckém kraji, na brownfield po jednéh svého času největších sklárnách v Evropě, do areálu, který čekal na svoje moderní využití. Díky své poloze na okraji města můžeme dodávat teplo do okolních bytovek, a tak právě místní

obyvatelé mají z této energie největší užitek. Naše investice se řídí především společenskou odpovědností.

Jak dlouho vám trvalo založit a zprovoznit vaši výrobu? Co všechno jste se museli naučit, abyste záměr dotáhli do úspěšného konce?

Jednalo se o standardní projektové řízení s desítkami naprosto nestandardních opatření. Když jdete džunglí jako první, vždy se nejvíce zapotíte. Několikrát jsme, obzvláště při jednání s úředníky státní správy, narazili na neexistenci legislativy pro tak specifický plyn jako biometan. Dokážete si to představit, takové situace jsou pro vás jako manažera naprosto malicherné, ale pro úředníka nepřekonatelně zásadní. Zároveň úředník nemá v takové situaci oporu v precedentu, jedná se velký krok do neznáma. A tak raději prodlužuje schvalovací proces a čeká na souhlasné stanovisko z ministerstva (které s tím nechce mít nic společného).

Z pohledu projektového řízení se jednalo o tři klasické fáze: příprava projektu (příprava harmonogramu, zpracování PD a po-

stupů, výběr dodavatelů, získání povolení). Tato fáze trvala 12 měsíců. Následně pak přišla fáze realizace (pro každého z projektového týmu ta nejlepší část) s dobou trvání tří měsíců a nakonec fáze testování a spouštění technologie, opět po dobu tří měsíců.

K úspěšné realizaci prvního projektu v určitém regionu potřebujete tři základní ingredience – skvělý tým mladých lidí, kteří nejsou „zkažení“ postupy, jak by to mělo nebo nemělo být, kteří nejsou svázáni „pravidly“ a kteří vám věří; dále trpělivost a vytrvalost, protože to nesmíte vzdát a musíte mít vůli jít až do konce; a v neposlední řadě potřebujete množství znalostí a zkušeností, které na takovém projektu zúročíte. Náš projektový tým měl tři členy, rozpočet projektu byl 45 mil. Kč. Vše se podařilo v termínu díky soudržnosti a skvělé atmosféře, kterou v EFG máme.

Jaké byly největší překážky na cestě a jak jste je překonali?

Největší překážkou jsou zastaralé české zákony, které nepodporují instalaci moderních technologií. S tím jsou spojené nesmyslné vyhlášky a normy, které si často

odporují. To byl, je a bude při realizaci instalací moderních technologií v České republice problém. Jinak z hlediska kvality práce našich techniků, odborníků z plynárenství, zahraničních techniků a pracovníků, kteří se na realizaci projektu podíleli, nenastal jediný závažný problém.

V současné době biometan vyrábíte a zároveň jste s ním začali obchodovat. Jaké máte zkušenosti po prvních měsících výroby a obchodo-

nevytvoří vhodné podnikatelské prostředí formou zákonů, norem a investičních/provozních podpor, tak bude v České republice vyrobený biometan prodán do západní Evropy.

Naší dlouhodobou strategií je akvizice problematických BPS, jejich restrukturalizace a transformace na výrobu biometanu. Zároveň těžíme ze získaných zkušeností ve dvou nově založených dceřiných spol. – EFG Engineering a Biomethane CE – společnostech, které se specializují na

KDO JE MARTIN VRTIŠKA

Ve skupině EFG je odpovědný za projekty biometanu a obchodní činnost, která s těmito projekty souvisí. Je jedním z předních odborníků v ČR na úpravu bioplynu na biometan. Významnou měrou se podílí na přípravě prvních projektů výroby biometanu v ČR.

Pokud stát nevytvoří vhodné prostředí, bude biometan prodán do západní Evropy.

vání? Kdo o něj má zájem? Jakým způsobem probíhá váš obchod?

Toto jsou důvěrné obchodní informace, kterou nejsou veřejné.

Co si od výroby biometanu slibujete do budoucna?

V České republice je více jak 500 BPS, přičemž 150 z nich má vhodnou připojitelnost do plynárenské distribuční soustavy. Polovina z těchto BPS má vysoký potenciál částečného nebo úplného přechodu z KVET na výrobu biometanu. Záleží na několika faktorech, jedním z hlavních je budoucí provozní podpora od státu, která bude zakotvena v projednávané novele POZE. Jedná se o naprosto rovnocenný vztah mezi investory a státní správou. ČR biometan potřebuje k naplnění cílů snížení skleníkových plynů a k vykazání využití pokročilých biopaliv v dopravě. Pokud stát pro investory

přípravu a realizace projektů vyroben biometanu v České republice a na Slovensku.

Ve Francii byla v roce 2011 spuštěna první výroba biometanu, nyní jich mají více než 100 a ambiciózní cíl 25% biometanu v soustavě v roce 2030. To vše díky jasné a spravedlivě nastavené podpoře, tzn. jasné spolupráci mezi státem a investory.

Otázkou je budoucí vývoj v České republice. Máme zpracováno několik analýz možného vývoje. Důležitý vliv budou mít vládní rozhodnutí, parlament a náš prezident při nastavení kurzu OZE pro další desetileté období. V našem prostředí se prognózy dělají velice těžko. Za nás mohu říct, že nyní máme 100% podíl na trhu (což je vždy můj sen). V následujících 10 letech je cílem udržet min. 75% tržní podíl, přičemž v roce 2030 počítáme s 50 výrobny biometanu v rámci našeho státu.

EFG GREEN GAS S.R.O.

Společnost EFG Green Gas s.r.o. provozuje první výrobu biometanu v Česku v areálu bývalých skláren v Rapotíně u Šumperka hned vedle bioplynové stanice na zpracování bioodpadu provozované sesterskou firmou, která je certifikována dle standardu udržitelnosti biopaliv, konkrétně ISCC EU. Díky tomu může biometan vtláčet do distribuční soustavy pro zemní plyn a touto cestou jej prodávat provozovatelům čerpacích stanic na CNG jako BioCNG, a přispívat tak ke snížení emisí skleníkových plynů v dopravě. Jejich biometan má o 88 % nižší emise, než je referenční hodnota pro fosilní paliva. Zprovoznění jednotky trvalo poměrně dlouho a stálo hodně úsilí a peněz včetně vybudování přípojky na plynovod, instalace jednotky na přečištění bioplynu na biometan v kvalitě zemního plynu a opatření potřebných úředních povolení, protože jako první prošlapávali cestu ostatním a také pro kompetentní úřady to byla nová zkušenost. Zároveň teď druhý měsíc sbírají zkušenosti s výrobou biometanu „naostro“ a obchodováním s ním.

PRVNÍ VÝROBNA BIOMETANU V ČESKU

v areálu bývalých skláren
v Rapotíně

Jakým způsobem vás ovlivnila situace kolem koronaviru? Měla na váš byznys nějaký dopad?

Kromě přísných hygienických pravidel a zákazu návštěv v našich provozech nemá současná pandemická situace žádný vliv. V Rapotíně se snížily dodávky gastro odpadů, ale díky strategicky vytvořeným zásobám trvanlivých bioodpadů, které nyní více zpracováváme, naopak navyšujeme výrobu biometanu. Dodávky elektřiny jsou stabilní celoročně, teplo je samozřejmě tak jako každý rok sezónní záležitostí. Odpadový byznys, stejně jako energetika, je založen na dlouhodobých kontraktech.

Na konci ledna 2020 jste obdrželi certifikaci kvality jako první výrobce biometanu v Česku dle standardu udržitelnosti biopaliv ISCC EU. Proč jste se rozhodli nechat se certifikovat? Co jste od tohoto procesu očekávali?

Tato certifikace je jedním ze základních nástrojů pro ověření kvality v rámci mezinárodně uznávaného systému a také jedním ze základních nástrojů pro obchod s biometanem.

Jak byste popsal celý proces certifikace?

Celý certifikační proces a příprava na něj byla pro mě i mé kolegy

absolutně nová zkušenost. Víte, narodil jsem se jako obchodník a jako obchodník z tohoto světa také odejdu. Můj svět je založený na číslech a jasných vztazích mezi nimi, na emocích, na schopnostech mluvit, vyjadřovat se a prezentovat, na schopnostech přenést myšlenku, vizi, nadchnout a zaujmout. Svět auditorů a certifikačních procesů je světem přesných pravidel a norem, v obchodě naopak musíte hledat cesty, jak se odlišit, jak nebýt svázaný. Jsou to úplně jiné světy, úplně jiné planety. Díky profesionalitě auditora společnosti TÜV SÜD Czech, p. Hrubého jsme nakonec našli společnou řeč a certifikačním procesem úspěšně společně prošli ke zdárnému konci.

Jak jste se na certifikaci připravovali?

Jednalo se o přípravu podkladů a dokumentace, dat pro výpočty a úpravy provozní evidence. Obzvláště velkou pozornost jsme věnovali provozní evidenci, abychom provoz BPS nezatížili další administrativou, která je už tak enormní.

Čím jste začali? Jaké byly vaše první kroky?

Začali jsme sběrem dat, jejich analýzou a harmonizací. Provoz odpadové BPS znamená evidenci v mnoha odpadových systémech ČR, tak i evidenci obchodní.

Jak jste zapojili své lidi do záměru nechat firmu certifikovat v oblasti kvality? Jak je motivujete, aby dodržovali podmínky certifikace?

Důležitou součástí bylo školení všech zaměstnanců, aby pochopili důvody a smysl této části jejich práce. Evidence je čistě administrativní záležitost, kde je jedinou motivací, že to musí být perfektně zpracované.

Jak jste reagovali, když jste obdrželi zprávu o vaší certifikaci?

Certifikační proces byl velice dlouhý, více jak šest měsíců. Nejdříve jsme řešili certifikaci výroby bioplynu na BPS, poté biometanu v rámci dceřiné společnosti. Pro nás všechny to byla obrovská radost a také úleva, že je iniciační certifikace úspěšně za námi.

Jak hodnotíte zkušenost s TÜV SÜD Czech jako certifikační společností, která Vám zprostředkovala certifikaci ISCC EU?

Jako naprosto perfektní, profesionální a na vysoké úrovni poskytovaných služeb.

Co byste doporučil jiným podnikatelům, kteří případně v budoucnu uvažují o podobném kroku? Na co by si měli dávat pozor?

Osobně bych nejvíce doporučil důkladnou přípravu a evidenci. ◀

DŮVĚRYHODNOST PROHLÁŠENÍ O SHODĚ VÝROBCŮ

ING. MARTIN SVOZIL

INSPEKTOR PRO STROJE A ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

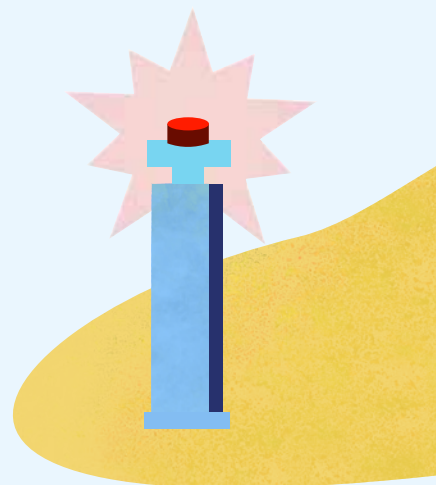
MARTIN.SVOZIL@TUV-SUD.CZ

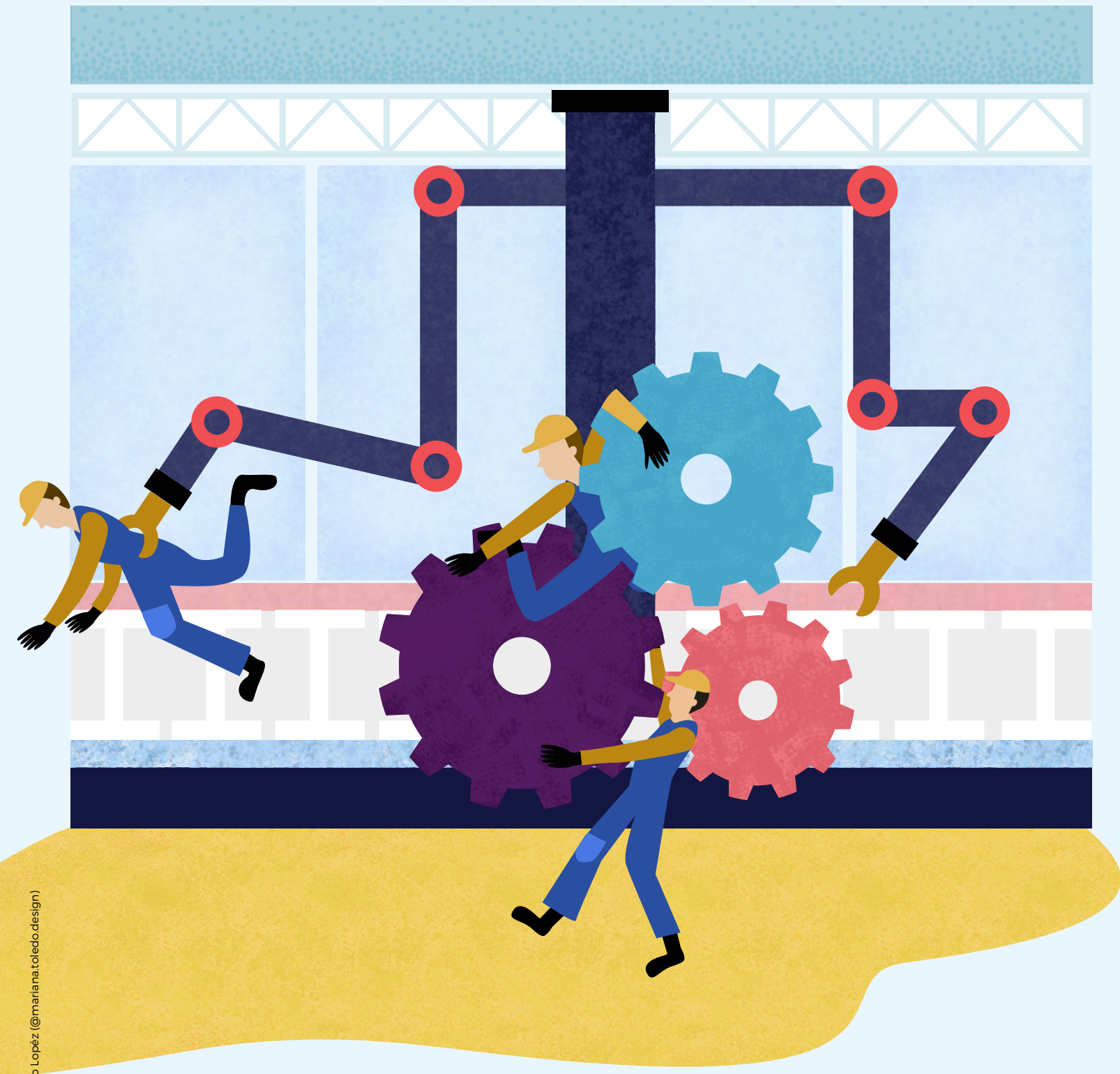
ING. PETR DOMŠA

VEDOUcí ODDĚLENÍ POWER&SYSTEMS

PETR.DOMSA@TUV-SUD.CZ

Ve společnosti TÜV SÜD Czech se denně setkáváme s dotazy, zda je prohlášení o shodě dodané spolu se strojem pravdivé, a zda tedy je nový stroj bezpečný. Ne vždy se tak děje, nebo spíše jen zřídka stroj splňuje očekávané požadavky na bezpečnost. Na vlastníkově pak záleží, jak se k tomuto zjištění postaví, zda přesvědčí výrobce, aby stroj upravil, nebo si provede úpravy na vlastní náklady. V každém případě je pro provozovatele lépe vyřešit tuto situaci ihned při převzetí stroje než provádět úpravy na stroji až během provozu.

Jejich náprava pak je často obtížná až nemožná, někdy bývá nutný významný zásah do stroje, což může zpětně ovlivnit platnost vydaného prohlášení od výrobce a případně i záruky výrobce. Přitom úkolem provozovatele má být pouze dodržování návodu výrobce a jeho postupů a požadavků, aby mohl říci, že zařízení provozuje bezpečně, nikoli opravy a úpravy nebezpečného stroje. Proto mají mnozí provozovatelé zavedený systém kontroly přejímaných strojů (nově nakupovaných strojů) včetně účasti třetí nezávislé strany, která jim shodu stroje zkontroluje, a tím tato rizika eliminuje.

PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ

Předchozí evropské směrnice převedené do souvisejících nařízení vlády vyžadovaly u vytipovaných zvláště nebezpečných strojů ověření třetí nezávislé osoby, která zkontrolovala a potvrdila bezpečnost stroje. Šlo o vytipované stroje s vysokým rizikem jako jsou lisy, dřevozpracující stroje s ruční obsluhou či manipulátory. Po nástupu nové (v současné době platné) strojní směrnice 2006/42/ES (NV 176/2008) došlo k přenesení této povinnosti ověřit bezpečnost na samotné výrobce, který tak může stroj posoudit sám, nebo nadále spolupracovat s notifikovanou osobou. Evropská legislativa brala za samozřejmou zodpovědnost a znalost výrobců, což se ovšem vždy nedá předpokládat.

Oproti tomu zařízení, jako jsou lanovky, jeřáby, zařízení do výbušného prostředí, tlakové nádoby atd., se tato změna netýká a musí být nadále přezkušována a ověřována třetí odbornou stranou, která může odhalit slabá místa či opomenutí rizikových situací. Těmto strojním zařízením se článek nevěnuje.

V N.v. 176/2008 v kap. 1.1.2 a) se uvádí: „Strojní zařízení musí být navrženo a konstruováno tak,

aby plnilo svou funkci a mohlo být provozováno, seřizováno a udržováno, aniž by osoby byly vystaveny riziku, pokud se tyto operace provádějí za předpokládaných podmínek, avšak rovněž s přihlédnutím k jakémukoli jeho důvodně předvídatelnému nesprávnému použití.“ Tedy kromě bezpečnosti zařízení je požadována i funkčnost a určitá jakost výrobku.

STATISTIKY BOZP

Z pohledu statistických údajů [4] v oblasti bezpečnosti práce je za rok 2018 nejčastější příčinou pracovních úrazů s neschopností > 3 dnů:

- Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko: 79%
- Materiály, břemena, výrobky, strojní součásti: 33 %.

Nejčastější příčinou smrtelných pracovních úrazů (celkem 128 za rok 2018):

- Pozemní vozidla: 29 %
- Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko: 55%.

Otázka nedostatečně odhadnutého rizika je nejen na straně provozovatele, ale i na straně výrobce stroje, který nečiní dostatečná opatření pro zabránění nebezpečných situací.

POVINNOSTI VÝROBCE

Před uvedením strojního zařízení na český trh nebo do provozu musí výrobce stroje (nebo jeho zplnomocněný zástupce) naplnit požadavky zákona 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Při uvádění strojního zařízení na trh je nutné postupovat podle nařízení vlády č. 176/2008 Sb. o technických požadavcích na strojní zařízení ve znění pozdějších předpisů (dále jen NV č. 176/2008 Sb.). Jde o uplatnění evropské směrnice 2006/42/ES.

Toto nařízení vlády stanovuje, že výrobce:

- zajistí, aby zařízení splňovalo příslušné základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost uvedené v příloze I a v souvisejících harmonizovaných normách, které odpovídají provedenému posouzení rizik;
- zajistí, aby byla k dispozici technická dokumentace podle přílohy VII;
- poskytne zejména potřebné informace, např. návod k používání;
- provede příslušné postupy k posouzení shody v souladu s článkem 12;
- vypracuje ES prohlášení o shodě podle přílohy II. části 1. oddílu A a zajistí, aby toto prohlášení bylo přiloženo ke strojnímu zařízení;
- připojí označení CE podle článku 16.

Tato legislativa očekává od výrobce využití harmonizovaných norem nebo vlastních přístupů/návrhů ke snížení rizik tak, aby byla jejich prostřednictvím identifikována a minimalizována bezpečnostní rizika pro osoby, samotný stroj nebo vyráběný produkt. Pokud tuto povinnost výrobce neplní a současně neoprávněně označuje své stroje označením CE, dopouští se přestupku ve smyslu zákona 22/1997 Sb. Zákon o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, s možnou pokutou až do výše 50 mil. Kč.

POVINNOSTI PROVOZOVATELE

Po dobu životnosti provozovaného strojního zařízení je nutné provádět:

- výchozí revizi připojení zařízení;
- pravidelné ověřování elektrické bezpečnosti (nejčastěji revizními kontrolami)
- kontrolu před uvedením do provozu a následné roční kontroly v rámci požadavků na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí (požadavek N.v. 378/2001 Sb.);

- vytvořit provozní řád pro dané pracoviště (možné související měření hluku, světelných podmínek apod.), Zákon 101/2005 Sb. o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí;
- případně úpravy na stroji dle platné legislativy (bez zásahu do konstrukce a zabezpečení stroje);

a bezpečný provoz je třeba závady odstranit. To jde u závažných věcí jen velmi obtížně, protože to znamená významné konstrukční zásahy do stroje a související elektroinstalace, nebo dokonce do bezpečnostních okruhů stroje. Pokud výrobce nespolupracuje a odmítá nést vícenáklady, je provozovatel v pasti, nemůže správně

stroje je používána norma ČSN EN ISO 12100, kde je jednoduchý postup, jak posoudit a zabezpečit stroj. Výstupem je posouzení rizik, která musí obsahovat protiopatření ke snížení rizik. Prvním typem je konstrukční řešení, které je neefektivnější a finančně nenáročné. Druhým typem je doplňkové zabezpečení, jako je přidání senzorů, optických bariér a laser-scannerů, které výrazně prodražuje celý stroj. Třetím je informační opatření, které má eliminovat zbytková rizika doplňováním výstražných značení a upozornění v návodech. Tato analýza má vznikat na počátku a v celém průběhu stavby stroje. Často je ale tvořena až v samém závěru procesu výroby stroje, pouze za účelem splnění dokumentační povinnosti.

NEZNALOST PŘEDPISŮ EU VÝROBCE NEOMLOUVÁ

Asi nejčastější je neznalost požadavků právních norem a předpisů, které se na strojní zařízení umístěné na území Evropské unie vztahují, a to ať už jde o výrobce usazeného v EU, anebo mimo ni. Neshody na mechanických, elektrických i bezpečnostních funkcích stroje jsou současně doprovázeny nesrovnalostmi dodané dokumentace.

Možný okruh závad je široký. U mechanických nedostatků jde často o:

- nezakrytovaná nebezpečná místa, kde hrozí riziko skřípnutí, stříhu nebo navinutí;
- stroje s nestabilní základnou nebo kola bez brzd;
- neoplocená pracoviště s nebezpečnými pohyby strojů.

Tato rizika představují převážně ty nejvýznamnější druhy těžkých rizik zranění (ustříhnutí či rozdrčení končetin nebo zranění způsobené vymrštěným předmětem).

Z nálezů, které souvisí s elektrickou instalací, uveďme například:

Výrobce často aktuální znění norem a trendy vývoje bezpečnosti nesleduje.

- ekologickou likvidaci obalových materiálů a celého stroje po ukončení jeho životnosti.

Základním očekávaným předpokladem provozovatele je, že dané zařízení splňuje všechny požadavky na bezpečnost, tedy že výrobce zařízení tyto požadavky zná a uplatňuje je při stavbě stroje. Skutečnost je ale taková, že výrobce často aktuální znění norem a trendy vývoje bezpečnosti nesleduje. Jeho výrobky odpovídají stavu techniky před 10 a více lety. Někdy se stačí prolistovat dodanou dokumentací ke stroji, která se odvolává na již neexistující směrnice a normy, a lze usuzovat, kdy se v dané firmě vývoj zastavil.

Stroj je v dobré víře převzat provozovatelem a nasazen do výroby. Pokud je prvotní kontrola před uvedením do provozu dle požadavků N.v. 378/2001 Sb. provedena správně, měla by odhalit, že požadavky na bezpečnost nejsou splněny a pro řádný

daný stroj provozovat, jinak by to mohlo být považováno za vědomé ohrožení obsluhy. Provozovat ho nemůže a v případě, že si provede změny na stroji sám, může se stát de facto výrobcem nového zařízení, a všechny legislativní požadavky s uvedením stroje na trh tak přechází na něho. Dostává se tak do začarovaného kruhu z důvodu absence technické dokumentace původního výrobce, kterou nemá možnost získat a bude ji muset vytvořit za cenu velkých vícenákladů a velkého časového zpoždění.

PROČ K TOMU DOCHÁZÍ?

Důvodů, proč původní výrobce nesplnil své povinnosti, může být více.

ODHADNUTÍ RIZIKA NA STROJI: ANALÝZA RIZIK

V technických předpisech jsou vytvořeny postupy, jak zajistit bezpečnost při návrhu vlastního strojního zařízení. Například pro

NASTOUPENÍ NA RAKETOPLÁN

Překlady pomocí internetového překladače jsou často bizarní

- neoznačené obvody pod napětím i při vypnutém vypínači;
- nechráněné obvody (vnější zásuvky);
- nevhodné barevné značení ovládacích prvků;
- chybějící ochranné pospojování;
- neuzemněné řídicí napětí, pokud není použita oddělená soustava.

Opomenutí těchto bezpečnostních rizik může mít za následek smrt či újmu na zdraví, například při zasažení elektrickým proudem.

Bezpečnostní funkce jsou vyžadovány tam, kde je riziko zranění pro obsluhu příliš velké a nelze mu zabránit mechanickou zábranou. Jsou tedy použity speciální bezpečnostní komponenty,

které mají garantované parametry, což významně snižuje riziko jejich závady. I použití těchto komponentů může být degradováno nevhodným zapojením nebo špatnou instalací.

Nejčastěji jde o:

- nedostatečnou vzdálenost optické závory od rizikového místa (malý dosah);
- jednobokové zapojení bezpečnostních součástek;
- umístění tlačítek nouzového zastavení daleko od místa rizika;
- nekódované zámky dveří nebo jejich demontovatelné upevnění.

DOKUMENTAČNÍ NEDOSTATKY

Mnoho výrobců zapomíná, že když prodávají své zařízení do Evropské unie, musejí dokumenty, značení atd. přeložit do jazyka cílového zákazníka, aby zaručili, že cílový zákazník byl seznámen se zařízením a všemi nutnými informacemi pro jeho manipulaci.

Angličtinu v tomhle případě nelze považovat za mezinárodní jazyk. Bez provedení nutných překladů zákazník nebude schopen zařízení správně a bezpečně obsluhovat. Výrobce se nemůže odvolávat na to, že takovou povinnost nemá uvedenou ve smlouvě, neboť požadavek na dodání návodu v jazyce obsluhy je vyžadován automaticky legislativou EU. Překlady pomocí internetového překladače jsou často bizarní a mohou vést k poškození stroje nebo k zranění osoby v důsledku zmatení při čtení instrukcí od výrobce, například:

- *Výstraha - držet ruce jasné* = Upozornění na rizika spojená s pohyblivými se částmi;
- *Zpuštění drogového testu* = Spuštění ověření dráhy,
- *Nastoupení na raketoplán* = Využití pomocné obslužné plošiny.

Prohlášení o shodě je obvykle jednostránkový dokument, kde se vý-

robce právně přihlašuje ke shodě s evropskou legislativou a souvisejícími technickými normami, které jsou k datu vydání tohoto prohlášení harmonizovány s EU předpisy a směrnicemi. Někdy je až úsměvné číst, k čemu se výrobci nevědomky zavazují, například stroj v továrně splňuje směrnici na pesticidy, případně neexistující nebo dávno neplatné normy apod. Stroj bez prohlášení musí být považován za nebezpečný a nemůže být legálně uveden na evropský trh. ES/EU prohlášení o shodě je možné považovat za rodný list stroje. Obsah daného dokumentu i s podrobným rozkladem je přesně popsán v příslušných směrnících.

NEZNALOST NÁRODNÍCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ JEDNOTLIVÝCH STÁTŮ EU

Většina evropských států má i vlastní předpisy, které stanovují požadavky na zařízení, než jsou uvedena do provozu. Například pro Českou republiku je nutné zajistit po instalaci výchozí revize pro provozovaná vyhrazená zařízení (např. elektrická, plynová nebo tlaková zařízení) plynoucí z národních předpisů České republiky, nikoliv z evropských předpisů. Přestože jde o požadavek provozovatele, je tato povinnost občas přenášena na samotného dodavatele, kde vzniká riziko neznalosti. Tuto problematiku je tak vhodné řešit včas již během návrhu stroje s partnery, kteří mají znalost místních požadavků.

KONSTRUKČNÍ ROZDÍLY MEZI EVROPSKÝMI A ASIJSKÝMI VÝROBCI NEBO STROJI Z USA

Evropské předpisy se přiklánějí k systému prevence před možnými zraněními a berou v potaz střet

mezi bezpečností a efektivitou strojního zařízení nebo poškozením majetku. Oproti tomu na amerických a asijských trzích je hlavní důraz kladen na co největší efektivitu i z pohledu cenotvorby. Bezpečnostní hledisko je až následné a je spíše na provozovateli. Tento přístup na evropském trhu může znamenat významné změny v konstrukčním řešení stroje a případně dodatečné doplňování bezpečnostních opatření. To už může z pohledu evropského práva provést pouze výrobce, který na stroj následně vystaví nové prohlášení o shodě, a bere tak na sebe případná rizika skrytých závad předchozího výrobce.

NEZNALOST VLASTNÍ POZICE SPOLEČNOSTÍ NA EVROPSKÉM TRHU

Společnost může být při uvádění strojního zařízení na trh v Evropské unii ve třech různých pozicích:

- **Výrobce:** Jedná se o společnost, která se identifikuje jako výrobce daného zařízení a bere na sebe plnou zodpovědnost za zařízení, které uvedla na evropský trh.
- **Dovozce:** Takto se identifikují společnosti, které dovážejí výrobky ze zemí mimo EU a zastupují výrobce, který tento produkt vyrobil. Berou na sebe plnou zodpovědnost za případné škody a nutnou asistenci se státními úřady (ČOI) v případě vyskytnutí se zranění či problému se strojem.
- **Distributor:** Společnost, která prodává zařízení v rámci lokální distribuce v EU.

V případě, kdy výrobce nemá adresu sídla ve společenství EU, je nutné, aby jmenoval dovozce, který sídlí ve společenství Evropské unie a který naplní všechny povinnosti plynoucí z pozice uvedené v N.v. 176/2008 Sb. Jmenovaný dovozce musí mít

dokumentaci ke strojnímu zařízení v zastoupení původního výrobce, být označen na dodatečném štítku dovozce a být uveden v prohlášení o shodě jako odpovědná osoba za sestavení technické dokumentace.

I PRO VÝROBU STROJŮ PRO VLASTNÍ POTŘEBU PLATÍ POŽADAVKY EU

Při výrobě stroje, který je určen pro interní potřebu společnosti, bývají často opomíjené požadavky plynoucí z legislativy a ostatních předpisů. Mnoho výrobců strojů předpokládá, že když se jedná o stroj, který slouží pro vlastní použití, nemusí splňovat žádné předpisy. Přesto tyto stroje, i když byly vyrobeny s úmyslem pro vlastní potřebu, musí splňovat dané předpisy EU a vnitrostátními předpisy. Pokud stroj obsluhují zaměstnanci dané společnosti, jedná se ze strany legislativy o standardní stroj.

Tento výčet oblastí, se kterými se při posuzování strojů setkáváme, není konečný. Je nutné říci, že mezi výrobci strojních zařízení existují velké rozdíly v úrovních konstrukčního a bezpečnostního řešení. Cílem práce třetích stran při posuzování shody strojních zařízení je podívat se na stroj nezávislými očima bez profesionální slepoty konstruktéra, který vidí stroj každý den, a promítnout do stroje požadavky platných norem. Pro uživatele strojů je zvlášť důležité nepodceňovat výběr dodavatele a zvažovat nejen otázku ceny, ale i další pohledy na dodavatele, které souvisí s bezpečností a funkčností zařízení. Případné podcenění může mít zásadní vliv na celkovou cenu stroje. Pokud se k pořizovací ceně stroje připočte cena za následovné úpravy stroje, může se vyrovnat ceně evropských dodavatelů. ◀

Použitá literatura

- [1] ČSN EN ISO 12100:2011 o Bezpečnost strojních zařízení – Všeobecné zásady pro konstrukci – Posouzení rizika a snižování rizika
- [2] Nařízení vlády č. 176/2008 Sb. Nařízení vlády o technických požadavcích na strojní zařízení (převzatá Směrnice Evropského parlamentu a rady 2006/42/ES)
- [3] Nařízení vlády č. 378/2001 Sb. Nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí
- [4] <https://www.bozpinfo.cz/pracovni-urazovost-v-ceske-republice-v-roce-2018>

AUDITY NA DÁLKU

Současný fenomén nebo vize budoucnosti?

ROMAN PRÁŠEK

BUSINESS UNIT MANAGER

ROMAN.PRASEK@TUV-SUD.CZ

Letos jsme se najednou ocitli v prostředí, které vždy nedovoluje postupovat standardně a vyžaduje se přizpůsobit, přičemž nesmí být snížena úroveň poskytovaných služeb auditů. Současná výjimečná pandemická situace a s ní související opatření k ochraně zdraví zaměstnanců, dodavatelů a zákazníků si vynucují uplatnění dokumentu Mezinárodního akreditačního fóra IAF ID 3 pro řízení výjimečných událostí a situací dopadajících na akreditační orgány, certifikační orgány a certifikované společnosti a také využití dokumentu IAF MD4 pro použití informačních a komunikačních technologií a dokumentu IAF ID12 Principy auditování na dálku.

Mezinárodní a národní akreditační a certifikační orgány stanovily pravidla pro současně udržované certifikáty (ať už pro systémy managementu, nebo pro výrobky nebo procesy) v době koronavirové pandemie, které využívají již dříve možných postupů pro auditování na dálku jen v mnohem větším rozsahu. Tato pravidla dovolují za určitých podmínek odsunout plánované auditu nebo kombinovat audit na dálku s odsunutím auditu na místě. V tomto článku se dozvíte, jaké předpisy a metodiky pro vzdálené auditování jsou vydány, co je nutné dodržet, na co brát ohled a jaké jsou zkušenosti z auditů prováděných na dálku.

DEFINICE AUDITU NA DÁLKU

Audit na dálku je téměř stejný jako audit na místě, jen auditní tým získává důkazy pomocí elektronických prostředků a vyhodnocuje je vůči kritériím auditu. Techniky vzdáleného auditu jsou podobné těm, které jsou používány při auditu na místě, ale jsou kombinovány s technikami zkoumání dokumentace a záznamů z procesů, s video rozhovory nebo vzdáleným pozorováním procesů.

VÝHODY AUDITOVÁNÍ NA DÁLKU

Existuje několik důvodů, proč je auditování na dálku výhodné jak pro auditory, tak pro auditované společnosti. Mezi nejčastější patří:

- Úspora času a dalších nákladů na cestování. Pokud jsou všechny auditované podklady dostupné na cloudovém úložišti, není nutné ztrácet cestováním čas, který lze využít pro kont-

rolu dokumentace dostupnou jinými prostředky. Jak rozhovory, tak pozorování lze provádět prostřednictvím populárních platforem, jako je Skype, které již mnoho společností pravidelně používá.

- Vyhnutí se cestování na „problematická“ místa. Přístup k některým místům k auditu může být komplikovaný z mnoha důvodů: buď jsou v izolované oblasti, nebo jsou vyžadována víza.
- Vyloučení logistiky související s auditem. Při provádění auditů vzdáleně jsou obvykle organizace osvobozeny od rezervací konferenčních místností, od přerušení pravidelného pracovního režimu zaměstnanců a dalších souvisejících komplikací, které se mohou vyskytnout během auditu na místě.
- Efektivnost auditorského týmu. Při práci v prostředí home office nebo vlastní kanceláře může auditorský tým pohodlně využít všechny potřebné nástroje. Překvapivě může být kontrola dokumentů a záznamů z procesů prakticky efektivnější, než je tomu při auditu na místě.

PŘEKÁŽKY PŘI PROVÁDĚNÍ AUDITŮ NA DÁLKU

Kromě výhod lze uvést i několik překážek, které je vhodné brát v úvahu:

- Omezení standardů nebo procesů pro provádění auditů na dálku. Standardy nebo metodické pokyny dovolují pouze za určitých podmínek provést na dálku buď celý audit, nebo jen určitou část z celého plánovaného auditu na místě. Některé výrobní procesy nebo služby nedovolují provedení auditu na dálku vůbec.

JAK SE VÁM LÍBÍLO AUDIT NA DÁLKU?

Vynikající

Perfektní, bez problémů

Dobrý

Jen drobné komplikace

Celkem ok

Zvykneme si na to

Nešťastný

Naročnější než čekano

Obtížný

Radši klasický audit

ZPĚTNÉ VAZBY k auditu na dálku jsou ve většině pozitivní. Prozatím je ale sbíráme osobně.

- Problémy s technikou. Případné výpadky nebo zhoršení připojení auditního týmu nebo auditovaných, potíže s přístupem přes VPN do prezentovaných databází znamenají přerušení rozhovorů a prezentací.
- Nedůvěra v audit na dálku. Někteří auditori chtějí mít při auditu fyzický přístup k důkazům. Auditovaný by mohl snáze skrýt své problémy i případné neshody během auditu, kde auditor není fyzicky přítomen, protože obvykle auditované osoby předem vědí, co bude auditováno a jak. V případě vzdálených auditů nemůže auditor během rozhovoru využít neverbální

komunikaci k zjištění možných matoucích informací, důležitých pro odhalení jakýchkoli nesrovnalostí nebo skrytých problémů.

- Nedostatečné školení a zkušenosti auditorů. Toto může vést k neschopnosti shromáždit dostatečné důkazy, a tudíž je i objektivně posoudit. Je nezbytné, aby auditní tým měl potřebné znalosti o možnostech používaných technologií, ale také si byl vědom specifického způsobu plánování a provádění auditu na dálku.

METODICKÁ PRAVIDLA

Podporou pro auditování na dálku jsou metodiky a pravidla pro auditu na dálku, a to IAF MD4 pro použití informačních a komunikačních technologií a IAF ID12 Principy auditování na dálku a norma ISO 19011 Směrnice pro auditování systémů managementu.

Tyto metodiky byly vydány již dříve, a navíc certifikační standardy upravují maximální podíl auditování na dálku. I tak je auditování na dálku využíváno relativně málo, kdy z celé doby auditu na místě jsou obvykle využity jednotky, maximálně desítky procent, kdy auditní tým audituje například jinou lokalitu organizace.

V normě ISO 19011, která je základní normou pro auditování, jsou v příloze A uvedeny základní metody auditování na dálku:

- Při interakci auditora s auditovaným - za pomoci interaktivních komunikačních prostředků realizace rozhovorů, pozorování prováděné práce, vyplňování checklistů a dotazníků, přezkoumání dokumentace za účasti auditovaného.
- Bez interakce mezi jedinci - přezkoumání dokumentace, pozorování prováděné práce pomocí dohledových prostředků při zvážení společenských a právních požadavků, analyzování dat a podobně.

Dokument IAF MD4 pro použití informačních a komunikačních technologií (ICT) uvádí výčet nejčastějších možností a důraz na hodnocení rizik vyplývajících z použití ICT:

- jednání prostřednictvím telekonferenčních zařízení včetně sdílení audia, videa a dat;
- audit - posouzení dokumentů a záznamů pomocí vzdáleného přístupu v reálném čase nebo na základě požadavku;
- záznam informací a důkazů prostřednictvím statického videa, videonahrávek nebo audio-nahrávek;
- poskytnutí vizuálního/audio přístupu do vzdálených nebo potenciálně nebezpečných míst.

Informativní dokument IAF ID12 Principy auditování na dálku uvádí, kdy využít, nebo nevyžít auditu na dálku, na co si dát pozor při přípravě, provedení a vyhodnocení auditu na dálku a na co dbát při komunikaci auditního týmu.

JAK PROVÁDĚT AUDITY NA DÁLKU

Podle pravidel uvedených v normě ISO 19011 by měl být audit složen z úvodního jednání, vlastního provedení a závěrečného jednání. Organizátorem by měl být vždy vedoucí auditor, který řídí tým, připravuje plán auditu a domlouvá se na průběhu auditu s auditovanou společností.

Úvodnímu jednání by mělo předcházet plánování auditu podle stanoveného programu auditu. V případě auditu na dálku je vhodné dát důraz na tuto část a dohodnout mezi členy týmu a auditovaným, jak bude vlastní audit proveden. Vlastní úvodní jednání může tak být rozděleno na tuto přípravu a poté na zahájení auditu. Časové rozmezí je obdobné jako u standardního auditu na místě, kdy vedoucí auditor posílá plán auditu s předstihem cca 2 týdnů.

Při komunikaci s klientem je důležité vysvětlit cíle auditu a ko-

munikovat témata jednotlivých schůzek tak, aby byla stále udržována pozornost obou stran na cíle auditu a potřebné informace, které auditoři potřebují získat. Proto je při plánování vhodné pamatovat na přestávky, prostor pro komunikaci týmu, možnost vyjasnění otevřených oblastí, rozdělení auditu mezi pohovory a ověřování dokumentů a dalších informací. Audit je podle definice – systematický, nezávislý a dokumentovaný proces získávání objektivního důkazu a pro jeho objektivní hodnocení s cílem určit, do jaké míry jsou kritéria auditu splněna. Slovo „objektivní“ je jedním z problémů u auditů na dálku, který musí auditní tým řešit, protože na základě získaných informací právě stanovuje závěry auditu.

Auditování na dálku u realizačních procesů je mnohdy specifické, protože některé procesy umožňují zaznamenat jejich průběh na videozáznam a poskytnout jej auditorům. U některých procesů nelze nahradit fyzickou přítomnost auditora (na příklad oblast potravinářství, hutní provozy, služby poskytované mimo lokality apod.) nebo vzniknou legislativní omezení pro monitorování práce. Pokud probíhá audit na dálku částečně, je vždy možnost uspořádat průběh auditu tak, aby se na místě auditní tým zaměřil na realizační procesy. Zbývající část auditu na dálku auditoři věnují prověřování dokumentace a vyjasnění otevřených témat.

U provádění pohovorů je nutné pamatovat i na případná rizika využití aplikací a možnosti připojení k videokonferenci, ať už je to srozumitelnost prezentujících nebo čitelnost sdílených ploch, případně mít připravený záložní plán pro přesunutí schůzky nebo náhradní řešení. Nástroje pro videokonferenci mohou mít různou úroveň důvěryhodnosti, proto je důležité, aby se obě strany shodly na akceptovatelném

řešení. Při výběru je vhodné se zaměřit na nástroje, které jejich tvůrce udržuje na aktuální úrovni a zohledňuje případná bezpečnostní rizika (např. Microsoft Teams, Skype for Business nebo Google Hangouts).

k prezentování jednotlivých závěrů auditu a zde je na vedoucím auditorovi zajistit moderování celého jednání, uzavřít audit a potvrdit si s auditovanou stranou pochopení všech závěrů – neshod, doporučení nebo pozitiv.

Důvěrnost informací nelze zajistit zasláním otevřených příloh e-mailem

U kontrol nebo ověřování dokumentů a informací je výhodou použití technik auditu na dálku. Auditní tým se musí zaměřit na výběr podkladů, které mu mají být předloženy tak, aby simuloval obvyklý průběh auditu na místě. Pro tuto část auditu je nutná dohoda o nástroji pro poskytnutí podkladů. Důvěrnost informací nelze zajistit zasláním otevřených příloh e-mailem, ale je vhodné využít úložišť obou stran nebo důvěryhodného úložiště, na kterém budou uloženy jen interní dokumenty. Samozřejmě je nutné dbát na zásady použití a předání silných hesel u šifrovaných archivů se soubory. U citlivých dokumentů nebo dokumentů s osobními údaji je vhodné využít jiných forem přenosu (např. jen vybrané části pomocí kamery bez záznamu) nebo je ponechat na osobní jednání, pokud audit probíhá částečně fyzicky na místě.

Závěrečné jednání je určeno

Pro auditované společnosti auditu na dálku přináší možnost neposouvat plánované auditu na pozdější dobu po skončení pandemie. Dovolují již nyní zajistit si pro své zákazníky auditem podložený důkaz o stavu certifikátů, kde se mnohem více projeví schopnost a ochota prezentovat své procesy, poskytnout důvěryhodné informace za hranice společnosti. Vlastní provedení auditu na dálku je výzvou pro společnosti, které chtějí být připravené na stále se měnící prostředí, jež ověřuje jejich připravenost.

U auditorů a certifikačních společností je tento způsob auditování výzvou, která ověřuje jejich schopnost udržet si kredit v poskytování služeb auditu i v jiném prostředí a s jinými podmínkami, a zajistit si tak záruku důvěry k poskytovaným informacím, k využití dalších komunikačních prostředků a pro finální poskytnutí objektivních závěrů auditu. ◀

SEMINÁŘE 2020

Czech

Více hodnoty.
Více důvěry.

CHCI SE VZDĚLÁVAT

Všechna naše školení
probíhají dál
i formou on-line.